

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Hållbarhetsintegration i banksektorn

en fallstudie om SEB

Kandidatuppsats i företagsekonomi
Ekonomistyrning
Vårterminen 2015
Handledare: Peter Beusch
Författare: Elena Arens 900409
Daniel Larsson 911116

Stort tack

Stort tack till alla respondenter som har deltagit i vår studie. Vi vill även tacka vår handledare Peter Beusch för hans stöd och tålamod genom arbetes gång. Vi vill fortsätta tacka våra familjer och vänner för deras hjälp och stöd. Slutligen, ett stort tack till er som har deltagit i vår handledningsgrupp för att ni engagerat er och bidragit med värdefulla idéer som bidragit till vår studie.

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Kandidatuppsats, Ekonomistyrning HT 15

Författare: Elena Arens och Daniel Larsson

Handledare: Peter Beusch

Titel: Hållbarhetsintegration i banksektorn - en fallstudie om SEB

Bakgrund och problem: Banker har en viktig roll i ekonomin och samhället. De har inte en stor direkt miljöpåverkan, dock påverkar de indirekt genom att finansiera och investera i företag som har miljöpåverkan. Detta har lett till att banker i viss mån tappat samhällets förtroende. Därför är det väsentligt att undersöka i vilken utsträckning integrerar banker hållbarhet i sin dagliga verksamhet nuförtiden och vad som driver integrationen.

Syfte: Syftet med studien är att analysera hur hållbarhet integreras och varför i den svenska bankbranschen.

Avgränsningar: Vi har avgränsat oss till en av storbankerna i Sverige, SEB. Området som vi valt att gå in på är bankens miljö- och sociala aspekter vilka har delats upp i fyra grupper enligt Scholtens modell (2009): 1. Etiska regler, hållbarhetsrapportering, och miljöledningssystem, 2. Miljöledning eller environmental management, 3. Hållbara finansiella produkter och 4. Social conduct eller socialt beteende.

Metod: I detta arbete har det genomförts en kvalitativ fallstudie i vilken SEB har undersökts utifrån Scholtens modell (2009) och genom intervjuer med SEB:s anställda för att analysera hur hållbarhet integreras och varför i den svenska bankbranschen.

Resultat och slutsatser: Studien har visat att SEB:s hållbarhetsarbete har utvecklats. Banken integrerar hållbarhet i sin dagliga verksamhet genom följande kanaler: olika hållbarhetsinitiativ, miljöpolicy, stöd till en hållbar leverantörskedja, öppenhet i sin direkta miljöpåverkan, redovisning av sina kvantitativa mål och resultat, socialt ansvarsfulla investeringar och besparingar, hållbar finansiering, klimatprodukter och andra hållbara produkter såsom fonder för mikrolån, sponsring, utbildning, samhällsengagemang, stöd av jämlikhet och mångfald samt affärsetik. Faktorerna som spelar störst roll bakom hållbarhetsintegrationen är ryktesrisk, intressenter och legitimitet.

Förslag till fortsatt forskning: Förslag till vidare forskning är att analysera ranking på listor och utmärkelser påverkan på bankernas arbete inom hållbarhetsämnet för att ta reda på hur viktigt det är för banker att vara rankat högt på listan eller att synas genom att man får utmärkelser. Flera av respondenterna tror att det i framtiden kommer uppkomma hållbarhetskrav med nyckeltal som ska uppfyllas. Vidare hade det varit intressant att göra en analys över dessa nyckeltal och hur banker följer upp att det fortsättningsvis uppfylls.

Nyckelord: SEB, hållbar bank, hållbarhet inom banksektorn, hållbarhetsintegrering, Scholtens, hållbarhetsredovisning.

Innehållsförteckning

Kapitel 1: Inledning.....	8
1.1 Bakgrund.....	8
1.2 Problemdiskussion.....	9
1.3. Syfte och problemformulering	10
1.4 Avgränsningar	10
Kapitel 2: Metod.....	11
2.1 Studiens utformning och innehåll.....	11
2.2 Banken och val respondenter	12
2.3 Datainsamling.....	13
2.3.1 Artiklar och tryckta källor	13
2.3.2 Intervjuernas genomförande	13
2.3.3 Intervjuns struktur	14
2.4 Studiens kvalitet	14
Kapitel 3: Teori	15
3.1 Bankernas roll och funktioner.....	15
3.2 Hållbarhet inom banksektorn.....	16
3.2.1 Hållbarhetsbegreppet.....	16
3.2.2 Bankernas påverkan och dess beroende av hållbarhet.....	17
3.3 Hållbarhetsreglering inom banksektorn.....	17
3.4 Hållbarhetsredovisning inom banksektorn.....	18
3.4.1 UN Environment Program Finance Initiativ (UNEPFI).....	18
3.4.2 FN Global Compact.....	18
3.4.3 Global Rapportering Initiativ.....	19
3.5 Integration av hållbarhetsarbete i banksektorn.....	19
3.6 Faktorer som driver organisationer att integrera hållbarhet i sitt arbete.....	20
3.6.1 Intressentteorin.....	20
3.6.2 Legitimitetsteorin.....	21
3.6.3 Hållbarhetsarbete som riskhanteringsprincip.....	22
Kapitel 4: Empiri: presentation av SEB	23
4.1 SEB:s historia	23
4.2 SEB och hållbarhetsrapportering.....	23
4.3 SEB:s miljöledning.....	24
4.4. SEB:s ansvarsfulla finansiella produkter	24
4.5 SEB:s social conduct.....	25
Kapitel 5: Empiri: intervjuer	26
5.1 Kontorschef, Carina Larsson	26
5.1.1 Hållbarhet.....	26
5.1.2 Social conduct.....	27
5.1.3 Hållbara produkter	27
5.2 Distriktschef, Anneli Adler	28
5.2.1 Hållbarhet.....	28
5.2.2 Social conduct.....	28
5.2.3 Hållbara produkter	29

5.3 Miljöchef, Jonas Solehav	30
5.3.1 Hållbarhet.....	30
5.3.2 Social conduct.....	31
5.3.3 Hållbara produkter	31
5.4 Chef stiftelser, Richard Andborn och private banker, Thomas Skog	32
5.4.1 Hållbarhet.....	32
5.4.2 Social conduct.....	34
5.4.3 Hållbara produkter	34
5.5 Client relationship management, intervju med Else, Marie och Adam.....	35
5.5.1 Hållbarhet.....	35
5.5.2 Social conduct.....	36
5.5.3 Hållbara produkter	37
Kapitel 6: Analys.....	38
6.1 Hållbarhet som ett begrepp.....	38
6.2 Kanaler som används för hållbarhetsintegration	38
6.2.1 Etiska regler, hållbarhetsrapportering, och miljöledningssystem	38
6.2.2 Miljöledning.....	39
6.2.3 Hållbara finansiella produkter.....	39
6.2.4 Social conduct.....	42
6.3 Faktorer som spelar störst roll bakom hållbarhetsintegrationen i SEB.....	43
Kapitel 7: Slutsats	44
7.1 Förslag till fortsatt forskning	45
Referenslista	46
Appendix 1	49
Appendix 2	50

Kapitel 1: Inledning

I inledningskapitlet beskrivs bakgrunden som berör vår studie, där redogörs tidigare forskning inom valda ämnet. Efter detta beskrivs och diskuteras problemen som tillsammans med bakgrunden leder fram till syftet med studien samt problemformuleringen. Avslutningsvis presenteras de avgränsningar som gjorts i vår studie.

1.1 Bakgrund

Det debatteras mycket om bankers roll och påverkan inom hållbarhetsfrågor i den akademiska världen (Jeucken & Bouma, 1999; Scholtens, 2009; Stephens & Skinner, 2013). Bankerna i sig själva har varken några stora miljöutsläpp eller producerar några miljöfarliga kemikalier utan de har ett mer indirekt ansvar gällande hållbarhet. Bankernas rykte påverkas utav företagarna som de associeras med. Till exempel, har ett företag använt sig av barnarbete (Randhawa Bergmark & Norbergh 2015, 12 mars), gjort stora miljöutsläpp eller gjort tveksamma affärer kommer detta på ett ögonblick att få negativa reaktioner vilket kommer påverka företagets rykte och i sin tur den bakomliggande finansierande bankens rykte (Carnevale & Mazzuca, 2014).

Jeucken (2004) har framhävt i sin bok att banksektorn har en stor roll i ekonomin och påverkar indirekt ekonomisk tillväxt genom kapitalförsörjning. Det vill säga att banker fungerar som finansiella mellanhänder i ett samhälle. Bankerna har olika funktioner, de omlokaliserar kapital genom att matcha behovet för en kund med underskott med en annan kund med överskott och reglerar dessa flödens storlek och lokalisering över tid (Jeucken & Bouma, 1999). En annan funktion som är mer intressant i förhållande till hållbarhetsfrågan är bankernas möjlighet att värdera risker och på det sättet bidra till den hållbara utvecklingen av samhället genom att välja att finansiera projekt med låga miljörisker och genom att justera räntor (Jeucken & Bouma, 1999).

Stephens och Skinner (2013) har också resonerat om banksektorns viktiga roll i världen och dess koppling till den ekonomiska krisen 2008 genom den dåvarande lån- och investeringskulturen. De har även påpekat att bankers investeringar, exempelvis i gruv- och vapenindustrin, kan vara sammankopplade med klimatförändringarna som sker i världen. Genom att ge kapital till innovationer, skapa jobb och generellt välstånd har bankerna blivit en stomme i världsekonomin. Företagen, vilka bankerna väljer att investera i, bör vara en hörnsten i arbetet med att sakta ner den globala uppvärmningen, arbeta mot fossila bränslen och arbeta för fler gröna teknologier (Stephens och Skinner, 2013).

Vissa forskningar såsom Jeucken (2001) och Scholtens (2009) har visat på att i början av 2000-talet så arbetade banker inte så mycket med hållbarhet, eller att de inte försåg omvärlden med tillräcklig information om miljöfrågor (Jeucken, 2001). Jeucken (2001) har i sin forskning gett ut ett ramverk för analysering av bankers miljöaktiviteter och har därefter rankat 34 internationella banker. Scholtens (2009) har anpassat Jeuckens ramverk i sin forskning och lagt till en social aspekt (social conduct) för att bedöma hållbarhetsarbete hos bankerna, annars är ramverken desamma. Genom analysering av 32 internationella banker

(då några av bankerna hade gått samman), har Scholtens (2009) kommit fram till att bankerna blivit mer uppmärksamma på samhällsansvar år 2005 jämfört med Jeucken (2001).

Thompson och Cowton (2004) har gått djupare och undersökt banker i Storbritannien. De har analyserat en relation mellan bankers utlåning och efterfrågan på hållbarhetsinformation. Artikeln har pekat på att bankerna lägger stor vikt på låntagarnas årsredovisningar när de fattar beslut om långivning och uppskattar om det finns information om företagens miljöpåverkan. Orsaken till användning av denna information är huvudsakligen att minska riskerna på utlånat kapital utan oro för miljömässiga frågor.

1.2 Problemdiskussion

Vad det gäller banksektorn så finns det inte så mycket forskning som visar på hur banker integrerar hållbarhet i sin vardag nuförtiden i syfte att återfå förtroendet av samhället. Exempelvis beskriver Thompson och Cowton (2004) problemet att bankerna har fått relativt liten uppmärksamhet i hållbarhetsredovisningslitteraturen trots att de spelar en stor roll i finansiering av den ekonomiska verksamheten i världen. Därtill betonar Scholtens (2009) att det behövs framtida forskning som visar på vilka krafter som driver banker för att integrera hållbarhet i sin dagliga verksamhet.

I sin artikel (2013) har Stephens och Skinner visat på att bankerna är kopplade till kriser, miljöförstöring och oansvarfulla investeringar socialt vilka har gjort att samhället har tappat förtroendet för många banker. Författarna har berättat att man kan även se det som en slags avsky mot bankerna för deras agerande.

Scholtens (2009) har framhävt i sin artikel att svenska banker såsom Nordea AB och Svenska Handelsbanken ger minst information om sin hållbarhet utav alla undersökta banker. Detta visar på att de svenska bankerna arbetar minst med uppförandekoder, hållbarhetsredovisning, miljömanagement och finansiella produkter samt socialt beteende, det vill säga med hållbarhetsparametrar som Scholtens har pekat ut. På grund av detta är det väsentligt att analysera svenska banker enligt Scholtens (2009) modell, det vill säga en förändrad modell av Jeucken (2001). Detta för att se utvecklingen gällande hållbarhetsarbete inom den svenska banksektorn, vilket vi har gjort genom att analysera hur svenska banker integrerar hållbarhet i sin dagliga verksamhet nuförtiden.

Även om banker inte har någon stor direkt påverkan på hållbarhet kan de bidra till ett bra hållbarhetsarbete, exempelvis genom att finansiera hållbara projekt (Jeucken & Bouma, 1999). Därför finns det en orsak för banker att efterfråga hållbarhetsinformation för att förstå miljökonsekvenserna av sina beslut (Thompson & Cowton, 2004). Medan forskarna Thompson och Cowton (2004) har hävdade att de undersökta bankerna i de flesta fall efterfrågar hållbarhetsinformation för att minska sina risker utan oro för miljömässiga frågor. Därför är det också väsentligt att analysera om vilka krafter som ligger bakom att svenska banker integrerar hållbarhet i sina beslut och verksamhet i helhet.

På grund av detta har Stephens och Skinner (2013) i sin artikel uppmanat att sluta agera kortsiktigt och tänka på framtiden. Genom att ha framtiden i beaktande måste man här och nu försöka se och upptäcka vad som stimulerar bankerna för att integrera hållbarhet och hur de

integrerar hållbarhet i sitt arbete. Forskarna menar att trycket från samhället i frågor som bankers stöd till vapenindustrin och andra ohållbara branscher, kan påverka hur bankerna reagerar.

1.3. Syfte och problemformulering

Syftet med studien är att analysera hur hållbarhet integreras och varför i den svenska bankbranschen.

Följaktligen kommer studien att svara på följande frågor:

- Genom vilka kanaler och på vilket sätt integrerar banker hållbarhet i sin dagliga verksamhet?
- Vilka faktorer spelar störst roll bakom hållbarhetsintegration i banksektorn?

1.4 Avgränsningar

Studien har fokus på hållbarhetsarbetet hos en av storbankerna i Sverige, Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) där den företagsekonomiska sektorn främst analyserats.

Vi har lagt fokus på bankens hållbarhetsarbete och främst analys av hur SEB arbetar i sin dagliga verksamhet med integration av hållbarhet samt vilka faktorer som driver banken att arbeta mer hållbart.

Området som vi valt att gå in på är bankens miljö- och sociala aspekter vilka har delats upp i fyra grupper som:

1. Etiska regler, hållbarhetsrapportering, och miljöledningssystem
2. Miljöledning eller environmental management.
3. Hållbara finansiella produkter.
4. Socialt beteende (social conduct).

Detta gjordes för att enkelt kunna jämföra med Scholtens modell (2009).

Kapitel 2: Metod

I metodkapitlet kommer vi diskutera de olika metodval som gjorts, samt diskutera och motivera varför vi har gjort dessa val.

2.1 Studiens utformning och innehåll

I detta arbete har det genomförts en fallstudie i vilken Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) har undersökts utifrån Scholtens modell (2009, se appendix 2) och genom intervjuer med SEB:s anställda för att analysera hur hållbarhet integreras och varför i den svenska bankbranschen.

Enligt Bryman och Bell (2013) är en fallstudie i sin enklaste form en ingående studie om ett specifikt fall eller organisation. Stake (1995) i Bryman och Bell (2013) menar att fallstudieforskning endast vidrör den komplexitet och den specifika natur vilket specifika fallet uppvisar. Vår fallstudie kan betecknas som en instrumentell fallstudie vilket betyder att den har fokus på ett fall som ett medel vilket kommer att ge en förståelse av en generell bild (Bryman & Bell, 2013). På det sättet kommer vårt arbete svara på de frågeställningar vilka är genom vilka kanaler och hur banker integrerar hållbarhet i sin dagliga verksamhet samt vad som spelar störst roll bakom hållbarhetsintegration i banksektorn genom att analysera en av de största bankerna i Sverige.

I vår studie har vi använt oss av ett kvalitativt tillvägagångssätt vilket betyder att undersökningen lägger vikt på ord i stället för på siffror vilket görs i kvantitativ forskning (Bryman & Bell, 2013). För att ta avstånd från naturvetenskapliga normer och öppna upp för ett bredare perspektiv, har vi lagt tonvikten på hur individerna uppfattar och tolkar sin sociala verklighet utifrån sin yrkeserfarenhet vilket enligt Bryman och Bell (2013) kan göras genom den kvalitativa metoden.

Studiens kvalitativa metod baseras huvudsakligen på kvalitativa semistrukturerade intervjuer med nyckelpersoner på SEB och sekundärdata i form av årsredovisningar och hållbarhetsrapporter.

Den kvalitativa intervjuformen har flertalet fördelar för vårt arbete, då det är konstruerad för att kunna ge öppna svar och lättare kunna få respondenten att utveckla sina svar. Detta till skillnad från den kvantitativa intervjun där frågorna är konstruerade för att kunna ge kvantifierbara data som sedan analyseras (Bryman & Bell, 2013). I semistrukturerade kvalitativa intervjuer har intervjuaren möjligheten att kunna ställa följdfrågor för att kunna gå mer på djupet i svarsområdet, menar Bryman och Bell (2013). I vår undersökning utfördes alltså semistrukturerade intervjuer över telefon och personliga intervjuer.

När man gör intervjuer måste man vara medveten om nackdelen med att göra en kvalitativ intervju med en respondent som är partisk i ämnet och att intervjun på så sätt kan bli subjektiv där både intervjuaren och respondenten kan lägga in egna tolkningar av vad som frågas och svaras (Bryman & Bell, 2013). Därför har alla intervjuer spelats in för att ha en möjlighet att gå igenom dem igen, vilket har lett till minskade fel tolkningen.

2.2 Banken och val respondenter

För att analysera hur banker integrerar hållbarhet i sin dagliga verksamhet samt vad som driver banker till att integrera hållbarhet, har vi valt en svensk bank att göra en fallstudie på. Den valda banken, SEB, säger sig jobba aktivt med hållbarhetsfrågor och en av uppsatsförfattarna har en kontaktperson i SEB, vilket gjorde det till ett naturligt val att undersöka SEB. Dessutom ligger SEB enligt Fair Finance Guide högst på listan av banker i Sverige som investerar mest hållbart (Fair Finance Guide, 2015). Detta visar att SEB redan arbetar med hållbarhet vilket gör SEB till ett intressant bank att studera.

Fair Finance Guide är ett internationellt initiativ som skapades år 2009 i Nederländerna för att öka insynen i hur hållbart banker investerar. Fair Finance Guide tillhandahåller en lista på banker enligt bankernas krav på investeringar ur ett hållbarhetsperspektiv (Fair Finance Guide Sverige, 2015). Genom en internationellt fastställd metod bedömer de vilka krav banker ställer, fallstudier för att se hur banker gör i verkligheten och därefter sammanställs det i en rapport vilket anger hur respektive bank kan förbättra sitt hållbarhetsarbete. För närvarande är det sju länder som samarbetar i Fair Finance Guide (Fair Finance Guide, 2015).

När det gäller urval av respondenter har vi valt att intervjua personer på olika nivåer inom SEB som jobbar med hållbarhetsfrågor eller bankprodukter, exempelvis investering och kreditgivning. Detta för att få en inblick hur banken i fråga jobbar med hållbarhet, det vill säga hur hållbarhetsarbete integreras i den dagliga verksamheten samt för att ta reda på faktorer som spelar störst roll bakom hållbarhetsintegrationen i banksektorn. Först har vi intervjuat SEB:s miljöchef för att få en generell bild av hållbarhetsarbete på SEB. Efteråt har vi intervjuat en kontorschef som också är vår kontaktperson. Hon har även gett oss förslag på personer som kunde vara till hjälp för vårt arbete, det vill säga kontaktuppgifter till medarbetare som arbetar med hållbarhetsfrågor.

När vi kontaktade respondenterna kom vissa av dem med förslag om ytterligare kollegor som kunde vara intresserade av en intervju vilket gjorde att det blev en snöbollseffekt (Bryman & Bell, 2013) gällande respondenter. Detta ledde till att vi utförde två gruppintervjuer. I båda fallen var de intervjuade ifrån samma avdelning och jobbade med liknande arbetsuppgifter. Respondenterna förklarade att de ville ställa upp på en intervju tillsammans för att de var väldigt intresserade av ämnet. Men också för att komplimentera varandras kunskande av ämnet så att vi skulle få en så korrekt bild som möjligt av bankens hållbarhetsarbete.

# intervju	Namn	Befattning	Undersökningsmetod	Längd
1	Jonas Solehav	Miljöchef, SEB	Telefonintervju	25 min
2	Carina Larsson	Kontorschef SEB Hönö	Personlig intervju	33 min
3	Anneli Adler	Distriktschef inom SEBs kontorsrörelse, Västsverige	Telefonintervju	35 min
4	Richard Andborn	Chef för stiftelser för kapitalförvaltningsgrenen inom wealth management	Personlig intervju	49 min
	Thomas Skog	Private Banker inom wealth management, avdelningen är family office.	Personlig intervju	49 min

5	Else Ingeborn	Client executive, Client Relationship Management, Merchant Banking	Personlig intervju	55 min
	Marie Norberg	Account manager, Client Relationship Management	Personlig intervju	55 min
	Adam Sand	Account manager, Client Relationship Management	Personlig intervju	55 min

2.3 Datainsamling

Att samla in data kan vanligtvis delas upp i primärdata eller sekundärdata. Till primärdata räknas den datainsamling som är förstahandsinformation, alltså material man samlat in själv vilket brukar ske genom enkäter, undersökningar eller i vårt fall intervjuer (Bryman & Bell 2013). Sekundärdata däremot är data eller material som redan samlats in av någon annan än användaren själv (Bryman & Bell 2013). I vår uppsats har vi först och främst valt att använda oss av en kvalitativ forskningsmetod där vi har samlat in information genom intervjuer, vilket är primärdatan i rapporten. Vi har samtidigt kompletterat den med kvantitativ information i form av årsredovisningar, hållbarhetsrapporter från SEB och tryckta källor som hjälp till analys och slutsats, vilket är vår sekundärdata.

2.3.1 Artiklar och tryckta källor

Böcker och vetenskapliga artiklar har använts främst för formuleringen av teorin. Artiklarna har hittats genom Göteborgs Universitets databaser som "Science Direct", "EBSCOhost Business Source Premier", "Wiley Online Library". Nyckelorden som har använts för att söka artiklar är "sustainable finance", "sustainability and finance", "sustainable banking", "banks environmental impact", "corporate social responsibility", "integration of sustainability and banking", "banks and environmental development", "bank lending", "risk management", "stakeholder theory", "legitimacy and performance". Dettas har gjorts för att hitta artiklar som beskriver hållbarhet, hållbarhetsutveckling inom bankbranschen, bankernas påverkan på hållbarhetsfrågan och varför banker integrerar och redovisar sitt hållbarhetsarbete. Information om bankens hållbarhetsarbete har hämtas från bankens hållbarhetsredovisning som antingen finns som en egen redovisning eller inympad i årsredovisningen.

2.3.2 Intervjuernas genomförande

Vi har skickat ett mail i ett tidigt skede till respondenterna. Innan varje intervju har vi skickat över huvudfrågorna vilka ingår i vår intervjuguide (se appendix 1) för att respondenten skulle kunna förbereda sig för intervjun.

Eftersom några respondenter har varit stationerade i Stockholm så passade det bättre för dem att utföra intervjun över telefon. Om det blev en telefonintervju fick respondenterna även den kompletta intervjuguiden som innebär mer detaljerade frågor. En nackdel med att göra telefonintervjuer är att det kan bli svårare att ställa mer djupgående följdfrågor (Eriksson & Wiedershem-Paul, 2006). Därför var det till hjälp att vi kunde kontakta respondenterna igen i fall mer frågor uppkom.

De intervjuer som har gjorts på plats med respondenten var utformade så att personerna har valt platsen själv, vanligtvis på deras arbetsplats. Genom detta kunde de känna sig trygga och

kunde öppna upp sig mera, vilket ledde till att vi fick en djupare förståelse av deras åsikter (Lena Hansson, föreläsning, 30 mars 2015).

Till vår hjälp har vi använt oss av ett program som spelar in samtalet, vilket gör att vi kan gå tillbaka och lyssna om varje intervju. Detta gör att missförstånden gällande vad som har sagts minskar (Bryman & Bell, 2013). Respondenterna har fått en kopia av intervjun för att lyssna på och godkänna det som har sagts tidigare. Intervjuerna har sedan transkriberats för att underlätta analys (Bryman & Bell, 2013).

2.3.3 Intervjuns struktur

I Bryman och Bell (2013) berättas det om olika kvalitativa intervjumodeller. I vår studie har vi valt att använda oss av en semistrukturerad intervju vilket ger mer flexibilitet och möjlighet till öppna frågor. Vi har haft en intervjuguide som varit likadan till alla respondenter och har anpassats enligt deras befattning vilket gjorde det enklare att analysera resultat och jämföra respondenternas svar.

Inledningsvis i intervjuguiden använde vi oss av några artighets och uppvärmningsfrågor i intervjun för att få en bakgrund av respondenten i fråga. Vi började med att skriva upp en rad frågor inom de olika områden som intervjun skulle beröra (Bryman & Bell, 2013). Frågorna har vi försökt att inte göra för specifika och svåra och lämnat möjlighet för följdfrågor. Exempelvis "kan du utveckla det mer?" och liknande för att minska missförstånden och för att öka förståelsen för respondenternas åsikter (Bryman & Bell, 2013).

2.4 Studiens kvalitet

För att säkra kvaliteten måste en studie hålla hög validitet och reliabilitet. Validitet är synonymt med relevans vilket betyder att den insamlade datan ska vara ett relevant underlag för studien (Bryman & Bell, 2013).

Vi anser att validiteten i studien är god då vi har intervjuat personer på nyckelpositioner inom den utvalda banken vilket gör att personerna i fråga har hög kompetens inom området. Medan vi är medvetna om nackdelen vid en kvalitativ intervju med en respondent som är partisk i området vilket kan leda till att respondenten kan uppfattas som subjektiv vilket kan leda till en lägre validitet (Bryman & Bell, 2013).

Intervjuguiden har vi arbetat noggrant med för att kunna besvara den problemformuleringen vi har i vår studie. Slutligen så fick respondenterna i god tid frågorna sig tillhanda vilket gjorde att de kunde förbereda sig och vara mer pålästa inom de ämnena som intervjun berörde (Mikael Cäker, föreläsning, 30 mars 2015).

Vid en fallstudie så måste man vara medveten likt många forskare påpekar, att det endast gäller för ett specifikt objekt och inte kan appliceras till varje fall vilket påverkar den externa validiteten (Bryman & Bell, 2013). Dock kan en fallstudie sägas att man kan se paralleller med andra fall (Bryman & Bell, 2013) och på så sätt använda det specifika fallet till att göra ett antagande.

När det gäller studiens reliabilitet, vilket har samma betydelse som trovärdighet har vi valt att spela in intervjuerna vilket minskar risken för felaktig tolkning och slarvfel då man kan gå tillbaka och se vad respondenten faktiskt har sagt (Bryman & Bell 2013). Missförstånd av svar kan vara en annan del som påverkar trovärdigheten i studien, för att motverka detta har vi använt följdfrågor för att förtydliga men även att vi har skickat transkriberingen eller/och kopia av inspelningen tillbaka till respondenten för att personen kan se att vi inte har förvanskat något.

Kapitel 3: Teori

I detta kapitel kommer teorierna att presenteras. Kapitlet är indelat i sex delar. Den första delen beskriver bankernas roll och funktioner. Därefter följer en beskrivning av hållbarhet i banksektorn som helhet. Den tredje delen presenterar hållbarhetsreglering inom bankbranschen för läsaren för att belysa vilka ramverk som råder i banksektorn. Därefter beskrivs hållbarhetsredovisning samt olika initiativ som används av banker för att stödja hållbarhetsfrågan och redovisa sitt hållbarhetsarbete. Vidare redogörs forskning som visar på integrering av hållbarheten i banksektorn. Avslutningsvis presenteras faktorer som driver organisationer att integrera hållbarhet i sitt arbete.

3.1 Bankernas roll och funktioner

Finansiella institut såsom banker spelar en stor roll i den ekonomiska utvecklingen (Levine citerad i Scholtens, 2009; Jeucken, 2004) genom kapitalförsörjning. Detta gör att banker agerar som finansiella mellanhänder i världen. Banker specialiserar sin verksamhet inom ett område, exempelvis investering, finansiering, besparing, företagstjänster, privattjänster med flera. Det finns också universalbanker som har verksamhet inom flera utav dessa områden (Jeucken & Bouma, 1999). Banken som har undersöks i denna rapport är universalbanker i och med att den har flera verksamhetsområden.

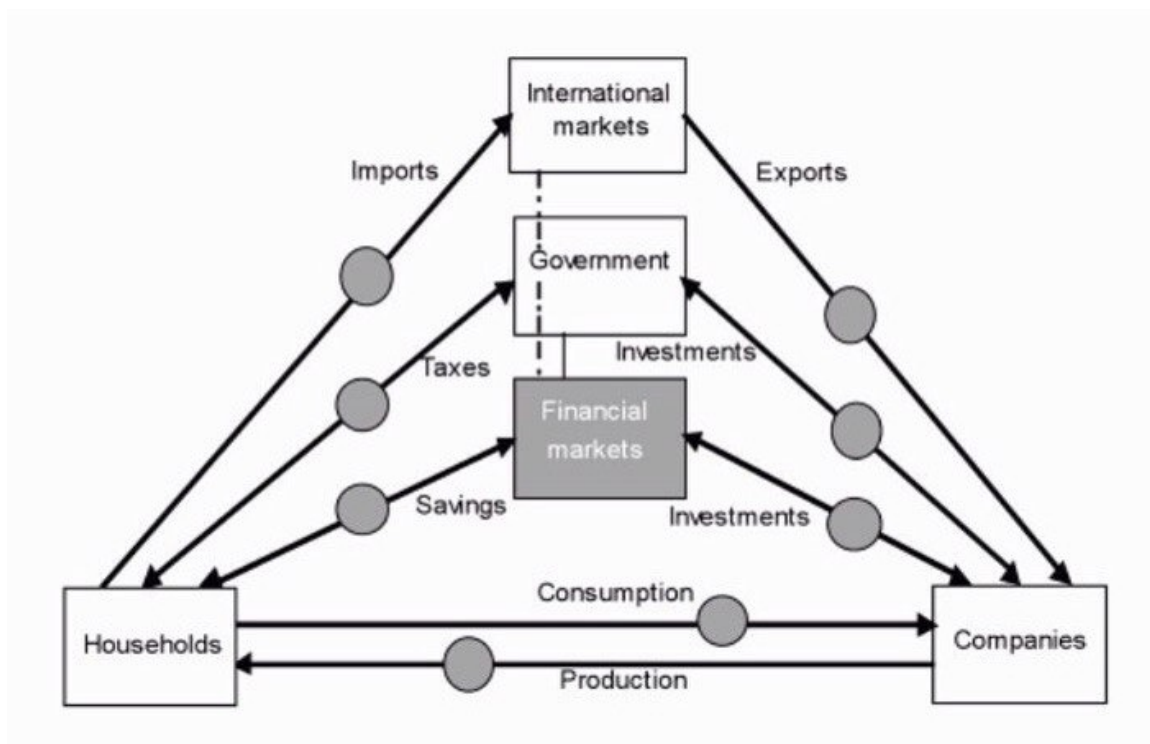
Universalbanker erbjuder olika produkter och tjänster såsom sparande, utlåning, investeringar, förmedling, rådgivning, utbetalningar, försäkring och även garantigivning (SEB, 2015; Jeucken & Bouma, 1999). Genom dessa tjänster har de två huvudinkomstkällor: ränteintäkter och avgiftsinkomster, det vill säga inkomster från utförda tjänster.

Banker har olika funktioner i samhället. Jeucken och Bouma (1999) pekar ut fyra huvudfunktioner för banker. Den första funktionen är att omlokalisera kapital i olika kvantiteter, det vill säga att banker matchar behovet för en kund med underskott med en annan kund med överskott samt reglerar kvantitet av kapital. Dessutom, med sin andra funktion, reglerar de det kapitalet över tid. Nämligen om en kund behöver ett lån för en längre period än en annan kund vill investera i, då reglerar banken det genom att slå ihop investeringarna av den ena kunden med en annan kund som också vill investera men i ett senare skede. Dessutom utför banker all denna reglering oberoende av plats, vilket är den tredje funktionen.

Den fjärde funktionen, som har en relation till hållbarhetsfrågan, är bankernas möjlighet att värdera risker och genom detta bidra till den hållbara utvecklingen av samhället. Banker kan

utföra detta genom att välja projekt med låga miljörisker att investera i och justera räntor enligt miljörisker (Jeucken & Bouma, 1999). Det betyder att projekt med låga miljörisker betalar mindre ränta för lån, medan projekt med hög miljörisk betalar mer.

Figur 1 (Jeucken & Bouma, 1999) visar på den cykliska processen som finns i vårt samhälle, det är relativt enkelt att se i vilka delar av modellen som bankerna har inflytande i, vilket är de gråa områdena, och pilarna visar på pengaflöden. Den beskriver hur hushållen importerar för att konsumera, sparar och betalar skatter. Företagen producerar, exporterar och investerar, staten får skatter, med vilka de kan investera och betala subventioner. Genom detta flöde av pengar så skapas den internationella marknaden där överskott och underskott i de olika delarna balanserar varandra genom bankernas verksamhet. Allt detta visar på bankernas stora inflytande på samhället (Scholtens, 2009).

Figur 1 Roller av finansiella marknader i det ekonomiska systemet (Jeucken, 2004)

3.2 Hållbarhet inom banksektorn

3.2.1 Hållbarhetsbegreppet

Hållbarhet som begrepp kan för många vara brett och med en relativt osäker innebörd. Hållbar utveckling definierades först i Brundtlandkommissionen 1987. Tanken med kommissionens rapport var att ge företag långsiktiga miljöstrategier när det gäller hållbar utveckling. Hållbar utveckling beskrivs i rapporten som ”en hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov” (Vår gemensamma framtid, 1987).

John K Elkington tog 1994 fram idén om triple bottom line som kan ses som ett ramverk över hur företag bör analysera sitt hållbarhetsarbete. Den innehåller tre aspekter som

sammanslaget är vad hållbarhet handlar om. De tre aspekterna är social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Den sociala aspekten handlar om hur företaget tar hand om sina anställda och hur man som företag agerar i samhället, vilket samhällsansvar man tar. Detta kan vara allt ifrån arbetsförhållanden till välgörenhet. Den ekologiska aspekten handlar om hur företaget påverkar miljön runt om. Detta kan vara allt från koldioxidutsläpp till att ställa om sin produktkedja på grund av miljöfarliga aspekter. Den sista aspekten i triple bottom line (Elkington, 1994) är ekonomisk hållbarhet, där alla företag som ska överleva över tid måste gå med lönsamhet. Triple bottom line hjälper företag att se sin verksamhet utifrån fler aspekter än man gjorde tidigare samtidigt som den hjälper till att definiera hållbarhetsbegreppet.

3.2.2 Bankernas påverkan och dess beroende av hållbarhet

Diskussionen om banksektorns påverkan gällande hållbarhet brukar delas upp i direkt och indirekt påverkan, direkt påverkan räknas som de affärsprocesser som finns inom bankerna medan indirekt påverkan är kopplade till bankernas produkter (Jeucken, 2001). I jämförelse med andra sektorer så är banksektorn relativt miljövänligt om man ser på den direkta miljöpåverkan, detta då energiförbrukning, vattenanvändning eller miljöutsläpp är lägre än i de flesta sektorer. Däremot har bankerna ett stort indirekt ansvar gällande hållbarhet (Jeucken & Bouma, 1999). Banksektorns produkter i sig har ingen större miljöpåverkan utan hur företagen väljer att använda dessa produkter vilket gör det svårt att uppskatta bankernas påverkan på aktiviteter som bankerna har finansierat.

Dessutom kan man följa en korrelation mellan naturkatastrofer och bankernas ostabilitet (CISL & UNEP FI, 2014). De senaste årtiondenas ökade intensitet av orkaner i sydöstra USA och de Karibiska öarna har visat på både direkta och indirekta kopplingar mellan banksektorn och systematiska miljörisiker. Exempelvis, orkanen Katarina 2005, vilket kostade mer än 200 miljarder dollar vilket av många ses som en av de mest kostsamma katastroferna i USAs historia (Lambert, Noth and Schüwer, 2011 i CISL & UNEP FI, 2014). Följden av dessa katastrofer har varit betydande förluster på banklån och recession på finansmarknaden. Detta kommer att fortsätta så vida inte försiktighetsåtgärder vidtas (CISL & UNEP FI, 2014).

3.3 Hållbarhetsreglering inom banksektorn

Bankerna vidtar försiktighetsåtgärder enligt regler och ramar som finns inom banksektorn, exempelvis Basel III, den internationella regleringsstandarden för banker (Riksbanken, 2011).

Banksektorn regleras av Basel III, ett regelverk som är framtaget av Baselkommittén (Riksbanken, 2011) och följs av de flesta länder, bland annat Sverige. Syftet med Basel III är att förminska sannolikheten för nya finansiella kriser genom att stärka bankernas förmåga att stå emot förluster och förbättra riskhantering och styrning samt stärka bankernas öppenhet. Detta betyder att bankerna måste ha mer kapital och likviditet (Basel III, 2011, Riksbanken, 2011).

Dock menar forskarna bakom rapporten Stability and Sustainability in Banking Reform: Are Environmental Risks Missing in Basel III? (CISL & UNEP FI, 2014) att Basel III inte kopplar den finansiella stabiliteten till systematiska miljörisiker. Rapporten har visat på att

Basel III bara reglerar bankerna att se till specifika miljörisker som påverkar låntagarnas möjlighet att betala tillbaka lånet, det vill säga operativa risker, utan att överväga ett bredare makroperspektiv.

3.4 Hållbarhetsredovisning inom banksektorn

Genom att det inte finns några gemensamma internationella standarder och man väljer frivilligt att redovisa sitt hållbarhetsarbete (Akisik & Gal, 2014) så har det utvecklats en uppsjö av olika initiativ inom hållbarhetsarbete och rapportering.

3.4.1 UN Environment Program Finance Initiativ (UNEPFI)

1992 inleddes Förenta Nationernas (FN) Miljöprogramms Finansinitiativ vilket medlemmar, det vill säga olika internationella finansiella institut, strävar för att arbeta kollektivt mot gemensamma hållbarhetsmål (UNEPFI, 2015). Ett av UNEPFI påståenden är att bidra till en hållbar utveckling genom interaktion med andra ekonomiska sektorer och konsumenter genom finansiering, investering och handel. Enligt FN är en hållbar utveckling en utveckling vilken tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationens möjligheter att tillfredsställa sina behov (Vår gemensamma framtid, 1987).

Nuförtiden ingår mer än 200 finansiella institut i FN:s Miljöprogramms Finansinitiativ samt stora banker i Sverige (UNEPFI, 2015). Dessutom utvecklades ett antal andra standarder och initiativ som frivilligt kan följas. De flesta svenska bankerna använder sig av FN Global Compact, ett initiativ av Förenta Nationerna, i sitt hållbarhetsarbete.

3.4.2 FN Global Compact

FN Global Compact är världens största hållbarhetsinitiativ vilket har mer än 12000 deltagare (FN Global Compact, 2015a). Organisationer som följer FN Global Compact ålägger sig att agera enligt följande principer:

Mänskliga rättigheter

1. *Verksamheten bör stödja och respektera skydd för mänskliga rättigheter; och*
2. *Se till att de inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter.*

Arbetskraft

3. *Verksamheten skall upprätthålla föreningsfrihet och ett faktiskt erkännande av rätten till kollektiva handlingar;*
4. *Avskaffande av alla former av tvångsarbete;*
5. *Faktiskt avskaffande av barnarbete; och*
6. *Eliminering av diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning.*

Miljö

7. *Verksamheten skall stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker;*
8. *Ta initiativ för att främja ett ökat miljömässigt ansvarstagande*
9. *Uppmuntra utvecklingen och spridningen av miljövänlig teknik.*

Anti-korruption

10. *Verskamheten bör arbeta för att motverka korrupktion i alla former, inklusive utpressning och mutor.*

(FN Global Compact, 2015b)

2009 redovisade 80 % av banker i Europa om sitt hållbarhetsarbete i sina årsredovisningar eller som en separat rapport, medan det var mindre än 40 % år 2004 (Scholtens, 2009). I sina hållbarhetsrapporter utgår många banker från Global Reporting Initiative, GRI, för att visa på ovanstående tio principer.

3.4.3 Global Rapportering Initiativ

GRI är det mest kända ramverket för rapportering av miljömässiga och socialt ansvar som används av olika organisationer över världen (Brown et al., 2009). GRIs riktlinjer syftar till att stödja organisationer till ett hållbart företagande, där organisationer på ett ansvarsfullt och transparent sätt sköter sina sociala-, ekonomiska-, miljömässiga- och ledningsprestanda (GRI, 2015a). I maj 2013 lanserades G4, ett nytt set av riktlinjer som från årsskiftet 2015-16 måste användas i stället för de gamla riktlinjerna G3 och G3.1 vilka lanserades 2006 respektive 2011. I G3 och G3.1 kan företagen utifrån en sexgradig skala certifieras enligt sin öppenhet, det vill säga hur mycket de väljer att redovisa, där lägsta är C och högsta är A+. Medan i G4 har de tagit bort skalan och ersatt den med G4 Core och G4 Comprehensive vilken ger mer information än G4 Core (GRI, 2015b).

3.5 Integration av hållbarhetsarbete i banksektorn

Marcel Jeucken är en av de ledande forskare när det gäller hållbarhetsfrågor inom banksektorn. Han har skrivit flera böcker och artiklar inom ämnet. I boken *Sustainable Finance and Banking* (Jeucken, 2001) undersöks och analyseras 34 internationella banker utifrån ett antal parametrar gällande deras hållbarhetsarbete. Dessa parametrar gäller aktiviteter rörande:

1. Bankernas uppförandekoder, hållbarhetsrapportering och miljöledningssystem.
2. Miljövård i praktiken: Rapporterad policy, mål och data.
3. Miljövård i praktiken: Produkter och riskhantering.
4. Socioekonomiska aktiviteter och sponsring.

Jeucken betygsatte sedan de olika bankerna mellan siffrorna 0-1 per parameter där han sedan sammanställer de 34 bankerna och utser den som jobbar mest hållbart. Slutsatsen som Jeucken (2001) drar är att inställningen till hållbarhetsfrågor i bankerna har förändrats till det bättre. Innan sågs det bara som en kostnad men det har mer och mer gått mot att bli en möjlighet för bankerna att få en bättre image. Jeucken (2001) kommer samtidigt fram till att det finns en svag korrelation mellan ökade hållbara produkter och ökad profit för bankerna.

2009 gavs artikeln *Corporate social responsibility in the international banking industry* av Bert Scholtens ut. Studien är liknande den studie Jeucken (2001) gjorde men annorlunda på så sätt att Scholtens anser att Jeucken helt utelämnat den sociala aspekten när det gäller hållbar utveckling. I artikeln beskriver Scholtens ett ramverk (se appendix 2) som han har utgått ifrån där han mäter bankernas hållbarhetsarbete utifrån 29 olika parametrar.

Dessa parametrar delas in i fyra olika grupper. Den första gruppen handlar om etiska regler, hållbarhetsrapportering och miljöledningssystem som banken använder. För att uppfylla parametrar i denna grupp bör banken agera på ett socialt ansvarsfullt sätt (Scholtens, 2009). Den andra gruppen visar på hur banken tar hand om miljöfrågor. Där analyseras sådana parametrar som miljöpolicy, öppenhet av miljöprestanda, miljöriskhantering i utlåningspolicy, uteslutande av specifika sektorer och så vidare. Den tredje gruppen innebär hållbara produkter som banken erbjuder. På det sättet har banken ett åtagande för hållbar utveckling (Scholtens, 2009) genom att tillföra bland annat mikrokrediter, socialt ansvarsfulla investeringar och finansiella produkter som riktar sig mot en minskning av energianvändandet och växthusgaser. Den sista gruppen berör social conduct eller socialt beteende. Där analyseras sådana parametrar som sponsring, volontärarbete, samhällsengagemang och affärsetik. Uppfyllande av parametrar från den fjärde gruppen visar på bankens interna och externa sociala åtagande (Scholtens, 2009).

Scholtens (2009) konstaterar att hållbarhetsarbetet hos banker har blivit allt viktigare år 2005 jämfört med 2000 då Jeucken (2001) gjorde sin undersökning. En annan aspekt han tar upp är att det blivit allt viktigare för banker att ta ett socialt ansvar och att man som bank kommer med allt mer finansiella produkter med hållbart innehåll. Sammanfattningsvis anser Scholtens (2009) att banksektorn hållbarhetsarbete går djupare in i bankernas affärsverksamhet. Scholtens (2009) har också framhävt att det behövs framtida forskningar för att ta reda på vad som driver banker för att integrera hållbarhet i sitt arbete, det vill säga faktorer som spelar störst roll bakom hållbarhetsintegrationen i banksektorn.

3.6 Faktorer som driver organisationer att integrera hållbarhet i sitt arbete

3.6.1 Intressentteorin

Intressentteorin togs fram 1984 av R. Edward Freeman i sin publikation *Strategic Management and only the subtle is A Stakeholder Approach* men det har kommit flera förändringar av teorin genom åren. För att förstå intressentteorin behöver man utreda vad som menas med intressenter. Freeman (1984) beskriver intressenter enligt följande: “*Any identifiable group or individual who can affect the achievement of an organization’s objectives, or is affected by the achievement of an organization’s objectives*”.

På det sättet räknas intressenter i ett företag de aktörer eller grupper som har någon sorts intresse av det som händer i verksamheten. Dessa bör påverka eller påverkas själva av de val som verksamheten väljer att göra. Intressenterna i fråga ställer ofta krav på verksamheten vilket företaget bör ta i beaktning för att inte förlora kunder samtidigt som man själva måste gå med vinst (Borglund et al., 2008). Enligt Clarkson (1995) kan man dela upp intressenterna i två olika grupperingar vilka är sekundära och primära intressenter. De sekundära intressenterna är de som inte direkt kan påverka företaget i fråga men däremot bli påverkade av de val som verksamheten väljer att ta. De primära intressenterna är de som är viktiga för verksamhetens långsiktiga överlevnad.

För att skapa långsiktiga och hållbara relationer med sina intressenter men också skapa konkurrensfördelar bör företagen agera för att uppfylla de krav eller behov som intressenterna

i fråga har. Eftersom verksamhetens val påverkar omvärlden i stort miljömässigt, socialt och etiskt så är det viktigt att intressenterna agerar på så sätt att det inte bara gynnar verksamheten utan att man också håller hårt på etiken. Med stora affärer som påverkar samhället och intressenter tillkommer också ett stort ansvarstagande för verksamheten (Borglund et al., 2008).

Enligt Ljungdahl (1999) så bör ledningen på företagen skaffa sig en uppfattning vad intressenterna tycker är viktigt så att man på så sätt kan urskilja vad man ska kommunicera ut och rapportera. Hållbarhetsrapporten är ett exempel på detta där man försöker påverka hur intressenterna ser på företaget. Detta kan vara en strategi att förbättra relationerna med sina intressenter.

Det har även riktats kritik mot intressentteorin. Ullmann (1985) kritiserar intressentteorin för att inte fokusera hur man som företag väljer att hantera sina intressenter och dess behov. Intressenterna blir tillgodosedda efter hur högt man är i hierarkin över påverkan på företaget. Ullman (1985) beskriver att det är vad marknaden efterfrågar som styr vilken information som företaget väljer att rapportera ut.

3.6.2 Legitimitetsteorin

För att förstå legitimitetsteorin behöver man först reda ut vad begreppet legitimitet innefattar. Lindblom (1994) beskriver legitimitet som att företagets värderingar stämmer överens med omvärldens (som verksamheten är en del av) sociala värderingar. Stämmer inte företagets värderingar och aktiviteter överens med omvärldens synsätt så finns det risk att företaget förlorar sin legitimitet.

Legitimitetsteorin och intressentteorin löper ofta över varandra och kan ses som komplement till varandra. Till grund för legitimitetsteorin ligger att verksamheten i fråga försöker förvissa sig om att dess aktiviteter är vida accepterade av omgivningen/samhället. Detta är en svår passage då samhällets bild över vad som är legitimt ständigt förändras vilket gör att verksamhetens arbete med dessa frågor hela tiden måste revideras. Bryter företaget mot samhällets värderingar så riskerar man att mista sin legitimitet och förtroendet från omvärlden minskar. Detta kan speglas i att efterfrågan på verksamhetens produkter minskar (Deegan & Unerman, 2005).

Lindblom (1994) anser att det finns 4 strategier för åtgärder som verksamheter kan använda när de anser att dess legitimitet är hotad. Dessa åtgärder är följande:

1. Rapportera och informera till de gällande intressenterna om förändringar som skett i den gällande aktiviteten.
2. Att man arbetar för att förändra intressenternas inställning/åsikter om händelsen som ägt rum.
3. Att man som företag försöker rikta uppmärksamheten åt annat håll så intressenternas fokus på frågan minskar.
4. Att man försöker förändra förväntningarna gällande verksamhetens prestationer som finns från externt håll.

3.6.3 Hållbarhetsarbete som riskhanteringsprincip

Då granskningen från media och Internet ökar måste även bankens riskhanteringsmetoder förbättras. Förutom finansiella risker finns även rykterisker som mer berör bankens hållbarhetsarbete. Ett bra hållbarhetsarbete kan ge god publicitet till varumärket och bygga en tryggare och mer hållbar relation till bankens kunder vilket i slutändan ökar lönsamheten. För att få ett gott rykte av omvärlden menar Bebbington et al. (2008) att man bör lägga fokus på fem faktorer. De fem faktorerna är:

1. Att man gör en finansiell prestation
2. Att det råder managementkvalité
3. Att man tar ett socialt, etiskt och miljömässigt ställningstagande
4. Att de anställda håller hög kvalité
5. Att företagets produkter och service håller hög kvalité

I och med bankers roll som ett nav i det finansiella systemet som ger ut finansiella instrument för investering och finansiering av projekt så tillkommer en indirekt påverkan av miljön. Denna påverkan på miljön är något som Thompson och Cowton (2004) diskuterar i sin artikel *Bringing the environment into bank lending: implications for environmental reporting*. Författarna hävdar att det finns tre typer av miljörisker gällande kreditgivning. De tre riskerna är direkt, indirekt och ryktesrisk. Direkt risk kan exempelvis vara att när banker tar en bit mark som säkerhet i ett lån och senare får man reda på att marken är miljöförorenad och att priset marken går ner samtidigt som det blir en kostnad för sanering av marken (Thompson & Cowton, 2004). Indirekt risk är mycket vanligare, där exempelvis en miljölagstiftning eller att konsumenters preferenser förändras kommer att påverka företagets intäkter vilket i sin tur ökar riskerna för bankerna. Ryktesrisk påverkar banken på så sätt att ryktet för banken försämras och kanske även kundnöjdheten om banken ifråga finansierar affärer som ligger bakom miljöförstöring eller handlar tveksamt gällande etik och moral.

Kapitel 4: Empiri: presentation av SEB

I detta kapitel kommer vi att presentera SEB som organisation och främst hur banken arbetar med hållbarhet. Först introduceras allmän information om banken. Därefter beskrivs SEB:s hållbarhetsarbete utifrån Scholtens (2009) aspekter (se appendix 2) med hjälp av sekundärdata.

4.1 SEB:s historia

1856 bildades det som kom att bli Skandinaviska Enskilda Banken eller SEB som banken kallas. Banken har under alla år kontrollerats på ett eller annat sätt av Wallenbergfamiljen vilken är en av det mest inflytelserika familjerna i svenskt näringsliv. SEB skiljer sig lite ifrån det andra tre storbankerna då man har ett större fokus på företag och företagsrelaterade tjänster (SEB, 2014a). I nuvarande siffror har SEB 3000 stora företag och institutioner som kunder, 400000 små och medelstora företag och 4 miljoner privatkunder. SEB har gått ifrån att bara vara verksam i Sverige till att vara representerade i ett 20-tal länder med ca 16000 anställda varav ungefär hälften är i tjänst utomlands (SEB, 2014a).

När det gäller SEB:s hållbarhetsarbete så säger de att de jobbar för att hållbarhetsarbetet ska bli en integrerad del i verksamheten. SEB bygger sin verksamhet på god etik och styrning, långsiktiga relationer och engagerade människor som levererar företagets strategi och hanterar de sociala och miljömässiga konsekvenserna som blir av deras verksamhet (SEB, 2015b). Samtidigt framhäver banken att de vill stödja sina kunder, skapa värde för sina aktieägare och samhället i stort och dessutom utveckla sina medarbetare. Genom att vara öppna och transparenta vill SEB öka möjligheterna till en öppen och ärlig dialog med kunderna (SEB, 2015b).

4.2 SEB och hållbarhetsrapportering

Grupp 1 av Scholtens parametrar (2009) berör etiska regler, hållbarhetsrapportering, och miljöledningssystem.

År 2007 publicerade SEB för första gången en hållbarhetsrapport i separat form (SEB, 2015c). Dock har arbetet med miljöpolicy funnits sedan 1995, men SEB började använda den från och med 1996 års årsrapport (SEB, 2015d). Fram till år 2000 har inte arbetet nämnts mer än som en miljöpolicy eller SEB:s miljöarbete. Mellan 2001 och 2008 använde SEB rubriker som SEB och Omvärlden och SEB i Samhället men 2008 använder de sig av begreppet Corporate Responsibility. För att året därefter använda sig av Corporate sustainability, och för att från 2010 använda sig av Hållbarhet som fortsatt begrepp (SEB, 2015c).

SEB säger sig följa olika globala initiativ för att stödja etiska regler. Exempelvis antog de från år 1995 Internationella handelskammaren (ICC) som är en global organisation vilken värnar den globala ekonomin som drivkraft för ekonomisk tillväxt, ökad sysselsättning och välfärd (SEB, 2015e). Dessutom stödjer SEB FNs Global Compact från 2004, Ecuador Principles från 2007, UNEPFI, Förenta Nationernas (FN) Miljöprogramns Finansinitiativ, från 1995, och OECD riktlinjer för multinationella företag från 2000.

De andra av Scholtens parametrar (2009) från grupp 1 (se appendix 2) berör miljöledningssystem såsom EMAS och ISO 140001 vilka SEB inte använder sig av eller är inte transparenta om det. Dock är vissa företag som SEB anlitar, till exempel tryckerier certifierade enligt ISO 14001 (SEB, 2015f).

Från år 2008 redovisar SEB sitt hållbarhetsarbete enligt Global Reporting Initiativ (GRI): 2008 - 2013 GRI G3, från 2014 GRI G4 "core"(SEB, 2015f).

4.3 SEB:s miljöledning

Grupp 2 av Scholtens parametrar (2009) gäller miljöledning eller environmental management (se appendix 2).

Som det har nämnts ovan har SEB en miljöpolicy från 1996. Dessutom anser de sig stödja en hållbar leverantörskedja genom en uppförandekod för leverantörer. SEB förklarar sig villiga att utveckla relationer med leverantörer som har liknade värderingar och gör affärer på ett etiskt sätt (SEB, 2015g). Bland annat förväntar sig SEB att deras leverantörer följer policyn för mänskliga rättigheter och kontrollerar samt minskar sin miljöpåverkan.

Banken är transparent i sin direkta miljöpåverkan och redovisar sina kvantitativa mål och resultat varje kvartal och år i hållbarhetsrapporter och specifika rapporter, exempelvis Carbon Disclosure Project och CDP Water Disclosure Project (SEB, 2015f; SEB, 2015h).

Det berättas inte på SEB:s webbsida om att SEB har uteslutit en hel bransch. Istället har SEB fastställt specifika policyer för några industribranscher såsom vapen och försvar (följs från augusti, 2014), skogsbruk, fossila bränslen, gruv- och metall, förnybar energi och sjöfart (SEB, 2015f). Dessa policyer avgränsar investering och finansiering av dessa branscher, exempelvis SEB ska aldrig finansiera kärnvapen (SEB, 2015i).

År 2009 påstod SEB:s råd för ansvarsfulla investeringar att de har beslutat att utesluta företag som är involverade i (genom till exempel tillverkning eller försäljning) antipersonella landminor, klustervapen, samt kemiska och biologiska vapen (SEB, 2015i).

Det finns ingen information om att SEB följer sådana riktlinjer som Världsbankens och OECD:s riktlinjer för miljöriskhantering vilka Scholtens (2009) har använt för att bedöma bankernas hållbarhetsarbete.

4.4. SEB:s ansvarsfulla finansiella produkter

Grupp 3 i Scholtens modell (2009) handlar om ansvarsfulla finansiella produkter.

SEB (2015f) beskriver sina ansvarsfulla investeringar som ett bidrag till att skapa långsiktiga värden. Enligt SEB:s hållbarhetsrapport 2014 uppnådde det förvaltade kapitalet år 2014 i SEB:s fondbolag till 513 miljarder kronor som förvaltades enligt Principerna för ansvarsfulla investeringar (PRI) (SEB, 2015f). PRI är ett initiativ av FN om hur man kan integrera miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsrelaterade (ESG) aspekter av sin verksamhet gällande investeringar (PRI, 2015).

Ett exempel på socialt ansvarsfulla besparingar vilket finns i Estland är Digikassa (SEB, 2015f) som rundar av till närmsta hela belopp, exempelvis 6,40€ blir avrundat till 7€ och de överblivna 60 centen sätts in på sparkontot.

Dessutom har SEB:s hållbarhetsrapport 2014 (SEB, 2015f) visat på att banken har en hållbar finansiering, exempelvis gröna obligationer. År 2014 ökade emissionen av gröna obligationer med mer än 300 procent jämfört med år 2013 (SEB, 2015f). SEB tillhandhåller klimatprodukter som green car leasing och eco-renovation projekt i Estland, Lettland och Litauen (SEB, 2015f).

SEB har inga mikrokrediter, men det finns två fonder för mikrolån vilka lanserades år 2013 och 2014, som kommer att räknas som andra hållbara produkter i Scholtens modell (2009. se appendix 2) för att banken har mindre risker än att ge mikrokrediter till privatpersoner. Fonderna investerar i mikrofinansieringsinstitut (MFI:s) i tillväxt- och gränsmarknader över hela världen (SEB, 2015f). Enligt SEB:s hållbarhetsrapport 2014 (SEB, 2015f) uppgick fondernas förvaltningskapital till mer än 1 miljard kronor som investerades i mer än 40 mikrofinansieringsinstitut över 25 länder.

Det berättas inte på SEB:s webbsida eller i deras hållbarhetsrapporter (SEB, 2015c) om miljørådgivning, därför räknas det inte till SEB:s hållbarhetsarbete.

4.5 SEB:s social conduct

Based on our role as a financial partner for individuals, businesses and institutions the SEB Group has significant impact on the communities in which we operate. We take a broad approach to corporate sustainability with efforts targeting governance, business ethics, environmental and social responsibility. Thus, we are confident that we can influence the development towards a more sustainable economy.

Code of Conduct for Suppliers to SEB Group (SEB, 2015g)

Citatet visar på att SEB Group säger sig inse sin påverkan på hållbarhetsutvecklingen. Det kan också visas genom deras samhällsengagemang. Exempelvis, främjar SEB hälsa och välbefinnande genom att stödja evenemang och organisationer i Sverige enligt SEB:s hållbarhetsrapport 2014 (SEB, 2015f). 2014 deltog över 75000 personer i SEB-stödda löpartävlingar som SEB Tallinn Marathon (SEB, 2015f). SEB är också huvudsponsor för Svenska Tennisförbundet. SEB samarbetar också med olika program som exempelvis Mentor vilket stödjer ungdomar och entreprenörskap (SEB, 2015k).

Det finns också utbildningar för medarbetarnas utveckling (SEB, 2015f) och möjlighet att återkoppla till sin arbetsgivare. Banken ser efter mångfald och jämlikhet (SEB, 2015f). Resultat redovisas i deras hållbarhetsrapporter (SEB, 2015c).

Affärsetik följer SEB genom sin etikpolicy (SEB, 2015l). Etikpolicyn förklarar hur SEB:s medarbetare bör agera i olika situationer som inte förklaras i lagar eller regler. Policyn framhäver att SEB:s grundläggande värderingar som är professionalism, engagemang, ömsesidig respekt och kontinuitet. En av principerna som SEB håller vid är jämlikhet och mångfald.

Kapitel 5: Empiri: intervjuer

I detta kapitel kommer vi att visa den primära datan vi samlat in genom intervjuer med anställda inom olika sektioner på SEB.

5.1 Kontorschef, Carina Larsson

Carina är idag kontorschef på SEB:s kontor ute på Höno i Göteborgs skärgård. Hon har jobbat på olika ställen inom SEB i 25 år och har varit kontorschef sedan 2001.

5.1.1 Hållbarhet

Hållbarhet är ett ord med väldigt bred innebörd enligt Carina och det kan vara svårt att placera vad som ingår i hållbarhet tycker hon. När man pratar om hållbarhet på kontorsnivå förklarar hon att man först och främst tänker miljömässigt och då på att dra ner pappersanvändningen genom att skicka det mesta digitalt, att dra ner på resorna till andra kontor och stället använda sig av videokonferenser och om man ska på affärsresor så reser man med tåg och inte flyg som några exempel.

Bankens samhällsansvar är att vi finansierar projekt och investeringar där vi kan påverka i vilken riktning projekt går, bland annat ur ett hållbarhetsperspektiv. Vi tackar nej till affärer som vi inte kan stå för.

Carina Larsson, kontorschef

Detta kan vara att affären ligger i gråzonen eller att den känns tveksam ur ett etiskt och socialt perspektiv. ”Står affären på löpsedeln ska vi kunna stå för den” säger Carina.

SEB är med i olika sociala projekt, ett som heter ”Mentor” där deras anställda är mentorer åt gymnasie/högstadielärover för att stötta dessa och ge råd och vägledning om val för framtiden. Ett annat projekt är ”Mitt liv” där SEB hjälper och är mentorer för invandrarkvinnor med utbildningar i deras födelseländer där man försöker hjälpa kvinnorna att komma in i samhället. Man är också med och sponsrar idrottsföreningar och samhällsföreningar som har bra värderingar samt event. Detta är något som också är samhällsansvar anser Carina. Carina berättar att SEB har en vision att kunderna ska ha ekonomisk frihet och trygghet. Här försöker banken lära kunderna med amorteringskrav, varför det är viktigt att spara till en buffert, att det är viktigt att spara till en pension och att man hela tiden ska försöka tänka långsiktigt och här ingår även hållbarhet.

När det gäller skillnader i hållbarhetsarbete mellan kontorsnivå och högre nivå så tror Carina att man på högre nivå jobbar närmare sina kunder då det är större företag. Detta gör att de har större och bättre insyn i deras kunders hållbarhetsarbete. På kontorsnivå har man inte riktigt det samma även om man har det inom vissa specifika branscher och när det gäller kunder som har en miljöpåverkan så är man väldigt ifrågasättande. Detta eftersom banken inte vill vara med i något som kan bli en nackdel indirekt för dem, förklarar hon.

Hållbarhetsarbetet har förändrats markant de senaste åren, berättar Carina.

Vi har en årlig undersökning för medarbetarna och för ca fem år sedan frågade SEB om vi hade någon koll på det pågående hållbarhetsarbetet, de flesta medarbetarna svarade att man inte hade en aning.

Carina Larsson, kontorschef

Sedan dess har mycket hänt och SEB vill som bank ligga i framkant när det gäller hållbarhet, samtidigt har varje anställd blivit mer kunnig och nyfiken inom ämnet säger hon. När det gäller hållbarhetsarbetet i framtiden tror Carina att det fortsatt kommer bli allt viktigare, t.ex. tror hon att etiska fonder, gröna obligationer och mikrolån kommer att öka. Hon tror också att dessa produkter kommer öka på privatsidan jämfört med nu då det är nästan bara uteslutande större kunder som använder det. Detta då det finns en nyfikenhet och växande kunskap om ämnet hos privatkunderna säger hon.

Den största utmaningen med hållbarhetsarbetet tror Carina är att få ut arbetstänket överallt på SEB, oavsett om du jobbar på ett litet lokalt kontor eller med de största kunderna i världen, detta så att alla anställda förstår vad som ska göras och varför det ska göras. Sen är de många anställda som fortfarande tycker ordet hållbarhet är lite luddigt och man vet inte riktigt vad som ska ingå kanske avslutar hon.

5.1.2 Social conduct

När det gäller hur hållbarhetsarbetet kommuniceras till de anställda så berättar Carina att man årligen har en hållbarhetskonferens där alla som vill är välkomna att delta och där allt fler dyker upp. Utöver detta arbetar man internt med integrationen av medarbetarna i hållbarhetsarbetet genom sitt intranät där små utbildningar sker och där det finns information att ta del av. För nyrekryterad personal berättar Carina att det finns en generell utbildning där man går igenom uppförandekoder. Carina berättar också att man går igenom SEB:s värdegrunder med professionalism, ömsesidig respekt, kontinuitet och att man behandlar varje kund efter vem den är och vad som är bäst för kunden och att det även här ingår hållbarhet till viss del.

Gällande intressenters påverkan på hållbarhetsarbetet berättar Carina att intressenter påverkar arbetet men att man på kontorsnivå inte märker det lika mycket, det man märker mest är att man ser att efterfrågan ökar. Högre upp i banken tas speciella fonder ut som kan vara etiskt eller socialt korrekta för att tillgodose kunders önskemål och för att det efterfrågas, men detta sker inte riktigt på samma sätt på kontorsnivå. Priser, listor och utmärkelser är också saker som påverkar. Carina berättar att för några år sedan så bestämde sig SEB att ligga i framkant gällande hållbarhet och på samma sätt som att banken får reda på att kundnöjdheten har minskat så måste detta analyseras och man får försöka se hur man kan förbättra arbetet. Utmärkelser är något som ger god publicitet och som man är stolta över internt på SEB berättar hon. I framtiden tror Carina att allt detta yttre tryck på SEB:s hållbarhetsarbete kommer öka eftersom alla insett att det måste ske en förbättring.

5.1.3 Hållbara produkter

När det gäller hållbarhetskrav på företagen vid kreditgivning så berättar Carina att man på deras nivå inte jobbar med några siffermässiga nyckeltal eller liknande som måste vara

uppfyllda, däremot ska affären inte strida mot hållbarhetsprinciperna man har. Det viktigaste vid affären är fortfarande att man kan återbetala lånet, att man har långsiktig omsättning etc. På Carinas kontor jobbar man inte med så stora kunder så hon är osäker om man ställer olika krav gällande hållbarhet beroende på hur stora bolagen är. På deras nivå jobbar man mest med kunders direkta påverkan på miljö och liknande. Däremot så ställer man olika krav utifrån vilken bransch affären rör sig inom då det finns olika branschpolicyer att följa. I framtiden tror Carina att det inom kreditgivning även kan komma att ställas krav på siffermässiga nyckeltal gällande hållbarhet för att projekten ska gå igenom.

När man beslutar om affärer så är det aldrig en ensam anställd som tar dessa beslut förutom om det är de mest banala beslut. På kontornivå kollar de andra anställda på kontoret på projektet så att man får fler ögon gällande bedömningen. När det gäller lite svårare projekt diskuterar även Carina ibland med sin chef. *”Så man tar nästan aldrig beslut själv utan diskussion med andra anställda, vilket vi tycker är en säkerhet”* avslutar Carina.

5.2 Distriktschef, Anneli Adler

Anneli jobbar som distriktschef inom SEB:s kontorsrörelse inom distriktet Västsverige. Denna roll har hon jobbat i 7 år med men hon har varit verksam i SEB i ca 25 år.

5.2.1 Hållbarhet

Anneli tycker att hållbarhet rör sig inom ett brett område med många olika delar men att det å ena sidan är att SEB som företag ska jobba långsiktigt hållbart med sina resurser. Å andra sidan så vill man vara med och ta ansvar för att bygga ett hållbart samhälle berättar hon. SEB har ett stort ansvar då man förser samhället och investeringar med ekonomiska förutsättningar genom pengar, mynt och andra finansiella lösningar säger Anneli.

Anneli berättar att hon har arbetat på SEB i 25 år och de första 15 åren så var det ingen prioriterad fråga med SEB:s hållbarhetsarbete men att de senaste 5 åren har det skett en markant skillnad och frågan har blivit högprioriterad. Utgivandet av hållbarhetsrapporten och rekryteringen av en hållbarhetsavdelning som skett de senaste åren speglar frågans nya prioritering inom banken berättar Anneli. När Anneli ska sja om framtiden tror hon att hållbarhetsarbetet även kommer gälla för mer privat och små-företagskunder än vad som nu är fallet, detta eftersom gemene man verkar vara mer intresserad av ämnet. Bankens hållbarhetsutmaning är enligt Anneli att man fortsätter att förbättra sitt arbete gällande den direkta påverkan på miljön med resursminimering och så vidare, samtidigt så vill man vara med och bidra och påverka genom vårt sätt att se på det i investeringar så att de blir hållbara för miljön och för samhället. Till sist så tror Anneli att det blir en viktig utmaning att få tag i bra medarbetare som värdesätter, är duktiga och ställer krav på SEB som arbetsgivare att jobba mer med hållbarhetsfrågor.

5.2.2 Social conduct

När det gäller integrationen av medarbetarna i hållbarhetsarbetet berättar Anneli att det mesta sker över bankens intranät där man diskuterar om hållbarhet och hållbarhetspolicyer samtidigt som det ges ut information. Hållbarhetsrapporten är en annan del som diskuteras och som vi och som man använder i samtal med kunder säger Anneli. Det finns också en

hållbarhetskonferens årligen där alla anställda har chans att gå och banken överlag uppmuntrar att medarbetarna engagerar sig i olika hållbarhetsprojekt även om det är frivilligt berättar Anneli.

Ett exempel på projekt är där vi är med som mentorer och stöttar ungdomar och hjälper dem med framtida val och detta tycker vi som bank är jättebra om medarbetarna gör då det är utvecklande för alla parter

Anneli Adler, distriktschef

För nyrekryterad personal finns det utbildningar inom hållbarhetsfrågor och policyer på bankens intranät och detta ska alla nyanställda göra även om det bara ett vikariat förklarar Anneli.

Intressenter påverkar SEB:s hållbarhetsarbete mycket och Anneli tror att detta bara kommer växa mer och mer i framtiden. Banken påverkas av deras stora kunder då dessa kunder själva har policyer att deras leverantörer ska jobba på ett visst sätt vilket gör att det också sätter press på banken, ”vilket vi tycker är jättebra då det är utvecklande” förklarar Anneli. Om man väljer att kolla på placeringsområdet så finns det en efterfråga på vissa placeringsprodukter som tar hänsyn till etiska och miljömässiga aspekter då det finns finansiella aktörer som vägrar placera pengar i företag där det finns barnarbete eller som jobbar med vapenhandel berättar Anneli. Detta har gjort att SEB har specifika fonder och lösningar för dessa sorters kunder vilket kanske inte tagits fram från början om inte kunderna efterfrågat det menar Anneli.

Ett exempel är att man från kyrkligt håll inte vill placera pengar i företag som jobbar med pornografi eller barnarbete och då är det viktigt att erbjuda en fond med större moralisk och etisk vikt och detta är vi stolta över.

Anneli Adler, distriktschef

Samtidigt ökar även trycket ifrån privatpersoner som till exempel vill placera sina pensionspengar i hållbara produkt och detta kommer nog öka ännu mer i framtiden tror Anneli. ”Samtidigt så påverkar listor och utmärkelser oss också” säger Anneli och menar då genom ökad god publicitet så ökar också tryggheten för kunderna då de ser att vi jobbar med dessa frågor aktivt.

Samtidigt får man aldrig blir nöjd eller för stressad om man kommer högt eller långt ner på en lista, det handlar om att förbättra hållbarhetsarbetet hela tiden

Anneli Adler, distriktschef

5.2.3 Hållbara produkter

Då banken har en indirekt påverkan på samhället så är hållbarhet inom kreditgivningen en viktig fråga. Eftersom det råder banksekretess på vissa punkter så kan inte Anneli beröra vissa punkter alltför djupt. Men hon berättar att om företag jobbar med en miljöfarlig verksamhet så är SEB extremt noga att undersöka om företaget i fråga har alla tillstånd som gäller för att driva verksamheten, att man följer alla regelverk, att man tar hand om

spillprodukter och att personalen har rätt utrustning. Det finns dock inga nyckeltal SEB analyserar utan man analyserar mer att det inte bidrar till för mycket miljöföroreningar. Sen finns det andra känsliga områden såsom vapenhandel, produktion av vapen eller etiska aspekter som spelbolag och företag som sysslar med pornografi berättar Anneli.

Vi vill inte förknippas med företag som väcker anstöt eller som inte rimmar med våra grundvärderingar

Anneli Adler, distriktschef

Hållbarhetskraven gäller alla för stora som små företag men skiljer sig mellan vilken typ av verksamhet det är säger Anneli. SEB:s policyer och riktlinjer gällande hållbarhet fattas från styrelsen i banken. Samtidigt så utformas och utvärderas kreditpolicyn regelbundet vilket leder till att man hela tiden möter efterfrågan bra. De olika policyerna är ett bra stöd och ger bra riktlinjer vid svåra affärer, ”Jag själv jobbar med 12 kontor och då blir det omöjligt att hålla koll på alla utan då finns dessa stöd att luta oss emot” förklarar Anneli.

När man fattar beslut om kreditgivnings så inte görs detta av en enskild person vanligtvis utan man använder sig oftast av kreditkommittéer. Det kan dock vara enkelt att tacka nej till en affär om den inte är hållbar i längden. Uppföljning av kreditgivningsbesluten sker årligen med alla kunder berättar Anneli. På dessa uppföljningar ser man över vad man kom överens om i affären, vad som har hänt, och hur det ska gå kommande år. Här ingår också hållbarhetsfrågor. ”Detta gör vi oavsett om det är en miljöfarlig verksamhet eller inte” säger Anneli.

Gröna produkter och då framförallt gröna obligationer och mikrolån är något som SEB ligger i framkant med. ”Samtidigt investerar vi mycket i grön energi då vi tror att detta kommer expandera stort framöver” säger Anneli. Däremot finns inga satta siffermässiga mål om hur mycket gröna produkter ska växa mer än att det är på frammarsch.

Avslutningsvis berättar Anneli att hon tycker att SEB verkligen jobbar med det vi pratar om i hållbarhetsrapporter och liknande och att det regelbundet påverkar banken. ”Detta kräver omvärlden av oss” avslutar Anneli.

5.3 Miljöchef, Jonas Solehav

Jonas jobbar som environmental manager inom group corporate sustainability inom SEB. Detta har Jonas jobbat som i 5 år.

5.3.1 Hållbarhet

Hållbarhet i SEB är att man gör långsiktiga beslut och försöker se vad det kan ge för konsekvenser i framtiden. Detta hänger ihop med bankens samhällsansvar som Jonas anser är att man aktivt följer hur bankens verksamhet påverkar kunder, medarbetare, aktieägare och samhälle berättar Jonas.

Arbetet med hållbarhet har förändrats mycket på senare år och Jonas förklarar att det först pågick ett miljöarbete medan sociala och etiska frågor först har kommit de senaste åren. Samtidigt har SEB hela tiden förbättrat sitt arbete med hållbarhetsfrågor och man är hela

tiden under en förändringsprocess. ”Det har blivit ett ökat fokus på att vi ska visa vår roll i samhället” säger Jonas. I framtiden tror Jonas att det generellt kommer bli ett ökat fokus på resultat och resultatet av hållbarhetsarbetet. Andra punkter är att han tror kommer förändras är att nyckeltal som visar vad som har uppnåtts och som visar på framsteg kommer bli viktigare. ”Det kan nog bli så att det blir viss lagstiftning där man ska kunna visa upp vissa nyckeltal” förklarar Jonas. Det diskuteras även mycket om att banken måste bli mer transparent när det gäller bankens styrning och processer. En av de största utmaningarna inom hållbarhetsfrågor är enligt Jonas att säkerställa integrationen av de olika hållbarhetsaspekterna i varje del av banken och i varje relevant beslutsprocess.

5.3.2 Social conduct

Jonas berättar att man använder sig av vissa skräddarsydda utbildningar för speciella funktioner inom banken där det finns specifika hållbarhetsfrågor inom den enskilda befattningen. ”Detta då behovet är olika inom finance eller inom human rights” berättar Jonas. Man försöker hela tiden styra utbildningen efter behovet i den specifika tjänsten. När det gäller nyrekryterad personal så berättar Jonas att SEB använder sig av en ”onboarding” process som tar upp generella processer, rutiner, etik och allmän kunskap om banken där hållbarhetsfrågor ingår. Gällande att få medarbetarna att följa SEB:s hållbarhetsarbete så jobbar man mest med att diskutera och att ge information till medarbetarna genom till exempel intranätet eller möten.

Vi går igenom komplexa hållbarhetsaspekter gällande etik eller miljöfrågor över intranätet där det läggs ut ett case som vi låter ligga ute några dagar och som vi sedan samlas för att diskutera synvinklar, vad vi anser är rätt och varför man bör tänka på ett visst sätt

Jonas Solehav, miljöchef

Detta då SEB tror att kunniga medarbetare är viktigt för att kunna hänga med på omvärldens krav gällande hållbarhet.

”Intressenterna styr vårt arbete”, berättar Jonas Solehav. Intressenter lyssnar SEB väldigt mycket på. Man gör en intressentanalys som tar reda på hur kunder, lagstiftare och samhället i allmänhet ser på banken och vad man är bra och dålig på gällande hållbarhetsarbetet. Intressentanalysen tar också upp vad intressenterna tror sig se komma i framtiden vilket gör den till ett viktigt underlag för att kunna utveckla hållbarhetsstrategin.

5.3.3 Hållbara produkter

Hållbarhetskraven vid kreditgivning styrs av bankens hållbarhetspolicy, miljöpolicy och human rights policy som alla påverkar vilka SEB lånar ut till och hur mycket man lånar ut. Utöver detta finns ”statements” som gäller för klimat, sötvattenverksamhet och barnarbete som också påverkar.

Vi har också branschpolicy som ser olika ut för olika sektorer och i dessa ställer vi upp en lägstanivå för verksamheterna som vi vill att de ska uppnå för att vi ska ge ut krediter

Jonas Solehav, miljöchef

Dessa policyer är tagna av styrelsen så de är fastlagda på en hög nivå i banken. Jonas berättar att det är lättare att ställa högre hållbarhetskrav på ett storföretag som ABB än ett litet lokalt företag då ABB har större kunskap inom området. Men att man följer lagen i det landet som verksamheten finns är en självklarhet. *”Sen finns det lite olika krav beroende på vilken bransch du är verksam i”* säger Jonas. Kreditgivarna tar inte besluten om utlåning själva utan det är en kreditkommitté som går igenom finansiella nyckeltal, riskbilder och i viss mån hållbarhet.

När det gäller gröna produkter så finns det inga detaljmål med det. Däremot vill man öka detta och komma med nya produkter som är hållbara. SEB ligger i framkant när det gäller gröna obligationer och fonder för mikrolån. Pengarna som investeras i dessa fonder går till finansiering av mikrolån till småföretagare i fattiga delar av världen såsom Asien, Afrika och Sydamerika. *”Detta kan vara ett bra sätt att få avkastning och tjäna pengar samtidigt som pengarna används för ett bra och hållbart syfte”* förklarar Jonas. Man har också börjat med en ny produkt i Baltikum som kallas green car.

Vi har börjat med en ny typ av grön produkt i Baltikum också där kunden får lägre ränta om man leasar en bil som uppfyller vissa miljökrav, dessa typer av gröna produkter vill vi fortsätta ta fram.

Jonas Solehav, miljöchef

5.4 Chef stiftelser, Richard Andborn och private banker, Thomas Skog

Richard arbetar som chef för stiftelser i kapitalförvaltningsgrenen inom wealth management på SEB. Han har jobbat inom SEB sen 2001 men fick sin nuvarande roll 2013.

Thomas Skog arbetar som private banker på private-bankingavdelningen inom wealth management på SEB. Han har varit på denna avdelning i 8 år men började jobba på SEB 1987.

5.4.1 Hållbarhet

För Richard och Thomas är begreppet hållbarhet att man arbetar för att det ska fungera långsiktigt och det är inom alla dimensioner. *”Dessa dimensioner är allt ifrån genusperspektiv, miljö, indiska barnarbetare, att folk dör i Syrien och till pappersanvändning”* säger Richard. Det viktiga är att ställa frågan om man kan hålla på så här i längden. SEB:s ansvar i samhället är att man är en viktig institution i samhället i det gällande finansiella systemet och här har SEB ett stort ansvar att vara en god samhällsmedborgare.

Att bankerna får mycket publicitet i media beror på att man är en så pass viktig funktion i systemet. Samtidigt berättar Richard och Thomas att de tror att bank alltid varit ett negativt värdeladdat ord då det sticker folk i ögonen att man tjänar pengar på andras pengar. Detta gör att vi måste bygga upp en trygghet gentemot våra kunder och samhälle. Socialt tar SEB samhällsansvar genom mentorprogram som finns både som program för gymnasie/högstadiungdomar som behöver vägledning och stöd om framtiden.

Jag har själv varit stationerad som mentor ute i Biskopsgården, och det gav sån boost att få prata med ungdomar som alla var positiva och glada samtidigt som de hade en plan

Richard Andborn, chef stiftelser

Det finns också föräldrautbildningar där man är med föräldrar och diskuterar droger, uppfostran och utanförskap och så vidare med föräldrar. Man samarbetar också med Göteborgs symfoniorkester där barn ifrån besvärliga förhållanden lär sig spela instrument och lär sig lagkänsla och respekt för andra. *"På denna front är SEB väldigt aktiva, vilket vi är stolta över"* säger Thomas. Detta görs inte för att kraven har ökat eller något som man skyltar upp. *"Jag tror folk börjar ifrågasätta vårt syfte med dessa sociala projekt om vi börjar skryta med de"* berättar Richard.

Hållbarhetsarbetet på SEB har ändrats mycket de senaste tio åren berättar de båda herrarna. Man beskriver det som att det var några stora bolag såsom ABB som började prata hållbarhet och resurseffektivisering och att det spred sig till alla branscher. Men det är först på senare år som det blivit en prioriterad fråga på alla avdelningar inom SEB. En av de stora utmaningarna gällande hållbarhet är att få ut detta arbetet till varje anställd så att alla vet vad och varför det händer. *"Jag tror dock inte detta är ett jätteproblem utan jag tror bara det är att prioritera det istället för andra saker som tar massa tid nu"* säger Richard. En annan aspekt i detta är att de anställda kanske inte vet vad begreppet hållbarhet omfattar samtidigt som det ändras lite hela tiden säger Richard och Thomas. I framtiden så kommer arbetet inom detta att öka.

Vi kräver att vi måste leverera till våra kunder innan de efterfrågar det lösningar som är hållbara så de kan se att vi gjort det på eget initiativ och vi kan utbilda dem som inte tänkt på detta initialt för detta kommer vara en självklarhet inom några år och då ska vi vara drivande i utvecklingen

Richard Andborn, chef stiftelser

En viktig aspekt för framtiden är att det måste vara lönsamt att arbeta hållbart då kommer alla bolag hänga på vilket har blivit fallet de senaste åren. *"Om folk märker att man kan tjäna pengar på att göra rätt för sig så kommer fler göra det"* säger Thomas.

Om det finns några skillnader mellan de olika avdelningarna så berättar herrarna att det finns vissa skillnader då företaget är stort och man jobbar med många olika kunder. Man berättar att de också är lite individuellt vad man har för inställning till hållbarhet. Men informationen från högsta ort är desamma. När det gäller stiftelser och hållbarhetskrav så håller världen här på att hitta sina former. Många av stiftelserna är skrivna på tidigt 1900-tal då detta inte var en fråga. Det är styrelsen som bestämmer vad vi ska tänka på när vi sköter kunders portföljer berättar Richard. Här är det många som famlar i mörkret, ett exempel som Richard tog upp var att vissa hade som krav att man inte skulle investera i företag som använder/håller på med fossila bränslen, men de flesta företag som har tjänstebilar använder sig av fossila bränslen. Därför bör det definieras om och man behöver vara pragmatisk säger Richard. *"Istället kanske man inte ska investera i företag som tar upp fossila bränslen ur jorden"* anser Richard.

När det gäller fondutbudet så är ungefär 85 % inte hållbarhetsorienterat medan de sista 15 är det berättar Richard. Allt detta växer hela tiden samtidigt som man här också famlar lite i mörkret då forskningen ändrar sig vilka produkter som är bra och dåliga för miljön. *”Ena året är biobrännslan jättebra och nästa år dåligt”* säger Thomas. Möjligheten till att investera i bra produkter har dock ökat och det finns mer instrument att föreslå för bra investeringar.

5.4.2 Social conduct

Gällande integration i hållbarhetsarbetet så berättar de båda herrarna att det finns information att hämta på intranätet. Det kommer ofta nya produkter och ny information, samtidigt som det finns riktlinjer som styr en in på hållbarhet och blir *”utbildad mer eller mindre medvetet”* enligt Thomas. Det finns en webbutbildning som är obligatorisk och som innehåller hållbarhet. Annars kan man ta del av seminarium emellanåt berättar Richard.

Det finns många riktlinjer att följa men inga krav på medarbetarna ovanifrån. Rent miljömässigt med dubbelsidiga utskrifter, mer email och intranät eller bättre energiförsörjning försöker alla medarbetare bidra med. *”Den sociala aspekten som mentoprogram och liknande är ju dock frivillig som det mesta med hållbarhetsarbetet är hittills”* säger Richard.

Intressenterna påverkar arbetet mycket då SEB utgår från kundernas påverkan. Denna påverkan kommer nog bara öka i framtiden tror Richard. Man anpassar sig och försöker komma med produkter som efterfrågas av den allt mer hållbarhetskunniga kunden. Samtidigt påverkar utmärkelser också då detta pratas om internt men *”Detta får samtidigt inte bli orsaken till att man håller på med hållbarhet för det blir genomskinligt”* berättar Richard.

5.4.3 Hållbara produkter

Hållbarhetskraven vid kreditgivningen finns till viss del även om det är svårt att säga vad som ingår i begreppet säger Thomas. Han berättar att på hans avdelning som inte jobbar med företag som säljer produkter utan som förvaltar kapital så analyserar man vad ändamålet med finansieringen är, att det finns en affärsidé man tror på. Denna affärsidé ska kännas bra och något man kan stå för. Däremot finns det inga nyckeltal med hållbarhetskrav utan de rör det finansiella som omsättning, lönsamhet etc.

Jag tror att det kommer bli viktigare vad bolag faktiskt tycker, och det kommer avspeglas i vad man tar för beslut, och därför kommer det komma mer tydliga riktlinjer på detta.

Thomas Skog, private banker

För att Thomas och ska tacka blankt nej så finns en del skäl till exempel att man är en brottsorganisation, skurkar, har dåliga mål i bolagen, att vi inte tror på affärsidén eller att *”affärsidén är käpprätt dålig”* som han uttrycket det.

Kreditbesluten tas inte av en enskild anställd utan av en kommitté. Nästan alla bolag får en kundansvarig som lägger fram en lämplig lösning t.ex. lån eller leasing. Sen görs en grundmodell där man sätter ihop ett underlag med siffror och information som sedan tas upp med kommittén. I Thomas fall utgörs denna kommitté oftast av fyra personer där max två får vara från samma avdelning, de andra två kan vara stationära i Stockholm eller Helsingfors.

”Detta gör att man får med olika synvinklar i beslutet” berättar Thomas. Men personliga åsikter och erfarenheter ska inte spela in för mycket utan det finns flera hundra sidor dokument och riktlinjer att följa. Gällande uppföljning av kreditbeslut berättar Thomas att man på hans avdelning har ganska få kunder men med mycket kontakt. Ibland varje dag, ibland en gång i veckan eller en gång i månaden, det beror lite på omständigheterna fortsätter han. Sedan finns en årlig uppföljning där man utvärderar vad som skett och vad som kommer ske i framtiden men det är mest finansiellt säger Thomas.

5.5 Client relationship management, intervju med Else, Marie och Adam

Else Ingeborn jobbar som Client executive, Client relationship management inom merchant banking på SEB. Hon har hand om 20 stora företag och har ansvar för den risk som finns på bolagen och den intäkten som tas in. Hon har arbetat med detta i 15 år, innan dess arbetade Else i kontorsrörelsen. Hon började vid finanskrisen på 90-talet och var med och redde ut den.

Marie Norberg arbetar som Account Manager, Client relationship management inom Mid corp på SEB. Hon jobbar på medelstora företag där hon arbetar med de kundansvariga. Maries arbetsuppgifter är bland annat att dra krediter, dokumentera och arbeta i team med kundansvariga. Marie har tidigare jobbat inom retail och storföretag.

Adam Sand arbetar som Account Manager, Client relationship management inom mid corp på SEB. Han har samma arbetsuppgifter som Marie. Adam har jobbat 4 år i banken och 2 år på denna avdelning, innan dess studerade Adam till en examen i företagsekonomi där han studerade en hel del hållbarhet.

5.5.1 Hållbarhet

Respondenterna berättar att hållbarhet för dem är att tänka långsiktigt i alla aktiviteter i bankens verksamhet utifrån miljö, social och etiskt perspektiv men även att man har långsiktiga relationer med sina kunder. Else förklarar att arbetet gällande hållbarhet har ändrats mycket de senaste åren på SEB då det tidigare bara var fokus på miljöansvar men att det nu blivit ett bredare fokus med fler aspekter inblandat, ett kvitto på detta är hållbarhetsrapporten som utvecklats avsevärt sen man började ge ut den för 7 år sedan.

Vi har en medarbetarundersökning och för första gången var det några frågor som handlade om hållbarhet, vilket betyder att detta blivit viktigare.

Marie Norberg, Account Manager

De största hållbarhetsutmaningarna för framtiden tycker respondenterna är bland annat att man fortsätter utveckla hållbarhetsaspekten gällande kreditbeslut inom alla olika avdelningar på banken. Samtidigt behöver samtliga anställda integreras mer i hållbarhetsarbetet vilket kan ta lång tid på ett så pass stort företag som SEB. En annan hållbarhetsutmaning gäller arbetet med frågor rörande penningtvätt, hackers och annan kriminalitet där motparten hela tiden blir skickligare vilket ställer högre krav på banken att utveckla system för att motverka detta.

Som bank utsätter man sig hela tiden för risker. Adam berättar att man använder sig av program som screenar allt ifrån nyheter till sociala medier om företaget i fråga, vilket gör att

det underlättar för banken att följa alla sina kunder. Else berättar att man försöker få sina kunder att bete sig så som SEB beter sig. Samtidigt när det gäller hållbarhetsarbetet så löper SEB hela tiden en reputational risk med sina kunder.

Vi löper en reputation risk, den vill vi självklart minimera men samtidigt får vi inte bli rädda som en hare. Det finns en reputational risk som vi är villiga att ta till exempel nu när nyheter blivit lite väl skandalsökande och är ute på fel sätt. Då får vi ställa oss frågan om sakerna de skriver stämmer eller om det är rätt och fel. Vi får inte bli för rädda och säga och säga dessa kunder tar vi inte i.

Else Ingeborn, Client Executive.

För att undvika dessa risker berättar Marie att man har vissa grundkrav som man som företag ska uppfylla. Dessa är att man ska ha gjort en miljö-konsekvensanalys och en social-konsekvensanalys. Kravet är inte att kunderna ska vara certifierade utan att de ska ha gjort dessa analyser. Detta för att få reda på att de risker som uppstår kan bli omhändertagna. ”Vi försöker påverka våra kunder att tänka mer hållbart och långsiktigt. Detta kan vara ett sätt att göra det på” säger Marie.

Else berättar om att man kom högst av de svenska bankerna på Fair Finance Guides lista över bankers hållbarhetsarbete och att man fick 42% av 100 möjliga. Hon menar på att man i framtiden troligtvis kan komma upp i 60-65% men inte högre än så.

För att komma upp till 100% måste man vara transparenta med arbetet med våra kunder och det kan vi inte vara då vi har ett arbete vi inte kan släppa gällande konfidentialitet. Detta gör att vi får ta andra vägar, detta gäller mid corp, retail och alla avdelningar. Detta får vi leva med och vi är nöjda med att komma upp i 60-65 poäng på den skalan.

Else Ingeborn, Client executive

På frågan om det finns några skillnader i hållbarhetsarbetet avdelningarna emellan berättar respondenterna att det egentligen inte finns några skillnader men att man hanterar olika kunder vilket kan skilja sig åt lite. Else berättar att man har kommit längst i arbetet med storföretag, detta då dessa påverkar omvärlden mest när det gäller hållbarhetsfrågor. Däremot måste samma information samlas in oavsett hur stora kunderna är men man har inte kommit lika långt i utvecklingen när det gäller små kontor som hos storföretagen gällande hållbarhetsarbetet även om man är på god väg säger Else.

5.5.2 Social conduct

När det gäller att få alla medarbetare integrerade i hållbarhetsarbetet så använder man sig av diverse utbildningar. Det finns just nu e-utbildningar och workshops men också utbildningar med SEB:s branschpolicyer och positions statements. ”Allt handlar om att börja med sig själv och sin egen hållbarhetsresa” säger Marie.

Else berättar att det inte finns några siffermässiga hållbarhetsmål som medarbetarna måste följa. Däremot finns det uppförandekoder som måste följas för att man ska kunna jobba på SEB. Detta kan vara att bete sig korrekt när man är ute och reser med företaget, hur man beter sig mot kunder och medarbetare etc.

Intressenterna påverkar hållbarhetsarbetet på SEB i den mån att de råder utbud och efterfrågan på marknader och att man försöker ta fram finansiella lösningar som passar till det kunden efterfrågar berättar Else.

5.5.3 Hållbara produkter

När det gäller hållbarhetskrav gällande kreditgivningen så gäller de olika konsekvensanalyserna inom det miljömässiga, sociala och etiska.

Vi kräver inte certifiering men det blir ofta så ändå då marknaden i många fall kräver det på ett eller annat sätt där vi är en av aktörerna. I vissa fall får man inte lika stor del av marknadsandelen om man inte är certifierad.

Else Ingeborn, Client executive

Sen finns det krav på att det ska tas fram viss information om alla kunder men det finns inga nyckeltal gällande hållbarhetskrav berättar Adam, däremot kan detta komma i framtiden.

Det är samma riktlinjer gäller oavsett hur stora företagen är, däremot är det oftare lättare att jobba med stora företag då de är mer insatta och jobbar aktivt med dessa frågor säger Adam. Besluten om kreditgivning tas aldrig av enstaka personer utan alltid i grupp, hur stora grupper beror lite på typ av affär säger Else.

Det är samma riktlinjer och samma krav oavsett storlek, det är dock enklare att jobba med stora företag då de jobbar mer aktivt med dessa frågor är mer insatta berättar Else. Små företag anser kanske inte att de gör lika mycket fel och inte har lika stor påverkan vilket gör att det kan vara svårare att arbeta med dessa frågor i små bolag. Uppföljning sker med alla företag och på de avdelningarna som Adam, Else och Marie jobbar på så arbetar man väldigt nära sina kunder och arbetet blir som ett revisionsarbete där man hela tiden uppdaterar sig.

När det gäller gröna produkter så berättar Else att SEB är världsledande inom gröna obligationer. *“Vi försöker få företag att köpa gröna obligationer, de kanske inte tjänar i pris men deras varumärke kan tjäna på det som reklam”*. Samtidigt vill SEB utveckla mer gröna produkter berättar Marie, detta kan vara både grön utlåning eller gröna bolån avslutar hon.

Kapitel 6: Analys

I detta avsnitt kommer den empirin, det vill säga primär- och sekundärdata, att analyseras med utgångspunkt i vår teoretiska referensram. Analysen kommer att ligga till grund för att kunna svara på frågeställningarna och uppfylla studiens syfte.

6.1 Hållbarhet som ett begrepp

För att kunna integrera hållbarhet i bankens alla aktiviteter är det viktigt att förstå innebörden av begreppet hållbarhet. Våra respondenter på alla nivåer inom SEB har alla liknande uppfattning om vad begreppet hållbarhet innebär. Respondenterna berättar att man i sina affärer och aktiviteter på banken hela tiden ska försöka tänka långsiktigt och bygga långsiktiga relationer med sina kunder inom sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter. Även om man på lägre nivå, där man har små kunder, tar man mer hänsyn till miljömässiga aspekter. Detta är helt enligt Elkingtons (1994) triple bottom line där alla tre aspekter är lika viktiga för att gå emot en hållbar utveckling i företaget.

När det gäller bankernas roll i samhället så förklarar våra respondenter att banken fungerar som ett nav i det finansiella systemet då man enligt Anneli Adler *“förser samhället och investeringar med ekonomiska förutsättningar genom pengar, mynt och andra finansiella lösningar”*. Detta stämmer överens med det resonemanget som Levine, (citerad i Scholtens, 2009; Jeucken, 2004) för om att bankerna spelar en viktig roll som kapitalförsörjare i det ekonomiska systemet. Samtidigt har bankerna en större indirekt hållbarhetspåverkan på samhället än den direkta då man som Carina Larsson säger *“finansierar projekt och investeringar och då kan vi påverka i vilken riktning projekt går, bland annat ur ett hållbarhetsperspektiv”*. Att bankerna har ett större indirekt hållbarhetsansvar än direkt är något som Jeucken och Bouma (1999) framhäver.

6.2 Kanaler som används för hållbarhetsintegration

Genom analys av SEB enligt Scholtens modell (2009) och intervjuer av SEB:s anställda har följande kanaler utvecklats som de SEB använder i mer eller mindre utsträckning för att integrera hållbarhet i sin dagliga verksamhet.

6.2.1 Etiska regler, hållbarhetsrapportering, och miljöledningssystem

SEB publicerade sin hållbarhetsrapport från 2007 (SEB, 2015c) och säger sig följa olika globala initiativ för att stödja etiska regler (SEB, 2015e) såsom Internationella handelskammaren (ICC) från 1995, FNs Global Compact från 2004, Ecuador Principles från 2007, UNEPFI, Förenta Nationernas (FN) Miljöprogramms Finansinitiativ, från 1995, och OECD riktlinjer för multinationella företag från 2000. Det visar på att banken har ett socialt ansvarsfullt beteende (Scholtens, 2009).

Dessutom redovisar SEB sitt hållbarhetsarbete från 2008 enligt GRI vilket är det mest kända ramverket för rapportering av miljömässiga och sociala ansvar som används av olika organisationer över världen (Brown et al., 2009). Detta visar på att banken försöker sköta sina sociala-, ekonomiska-, miljömässiga- och ledningsprestanda på ett ansvarsfullt och transparent sätt (GRI, 2015a). Emellertid har Scholtens (2009) inte inkluderat GRI i sina parametrar för hållbarhetsvärdering.

Dock uppfyller SEB inte eller så är man inte transparenta nog om de andra av Scholtens parametrar (2009) från den första gruppen som berör miljöledningssystem. Exempelvis EMAS och ISO 140001. Detta bevisar att SEB kan förbättra sitt sociala ansvarsfulla agerande (Scholtens, 2009).

6.2.2 Miljöledning

SEB har en miljöpolicy från 1996 och anser sig stödja en hållbar leverantörskedja genom en uppförandekod för leverantörer. Banken är transparent i sin direkta miljöpåverkan och redovisar sina kvantitativa mål och resultat varje kvartal och år i hållbarhetsrapporter och specifika rapporter såsom Carbon Disclosure Project och CDP Water Disclosure Project (SEB, 2015f; SEB, 2015h).

SEB har inte uteslutit en hel bransch, istället har SEB fastställt specifika policyer för några industribranscher såsom vapen och försvar, skogsbruk, fossila bränslen, gruv- och metall, förnybar energi och sjöfart (SEB, 2015f).

Det finns ingen information om att SEB följer riktlinjer såsom Världsbankens och OECD:s riktlinjer för miljöriskhantering vilka Scholtens (2009) har använt för att bedöma bankernas hållbarhetsarbete.

På det sättet uppfyller SEB vissa parametrar från den andra gruppen av Scholtens modell (2009) vilket visar på att banken tar hand om miljöfrågor (Scholtens, 2009). Dock finns det en möjlighet att integrera hållbarhet bättre i miljöledningsaspekten.

6.2.3 Hållbara finansiella produkter

Genom erbjudandet av hållbara finansiella produkter har banken ett åtagande för hållbar utveckling (Scholtens, 2009).

6.2.3.1 Investeringar

När det gäller investeringar hos SEB följer banken från år 2008 principerna för ansvarsfulla investeringar. Chefen för stiftelser, Richard Andborn, berättar att man i sitt fondutbud har 85 % av fonderna som inte är hållbarhetsorienterade medan man ungefär har 15 % som är det. Han berättar vidare att detta utvecklas hela tiden men att det också påverkas av forskningen som stundtals famlar i mörkret. *“Ena året är biobränslen jättebra och nästa år dåligt”* förklarar Thomas Skog, privat banker. Utvecklingen av hållbara investeringar bevisar på tendensen som Scholtens (2009) har framhållt, det vill säga att det finns en utveckling av hållbarhetsintegration i bankernas arbete. Dock är det svårt på grund av att informationen utvecklas hela tiden. Därför framhäver Jeucken och Bouma (1999) att internationella initiativ som UNEP måste fortsätta att uppmärksamma bankernas medvetenhet för att stimulera skapandet av nya hållbara produkter.

Ett annat problem som märks vid hållbara investeringar är att många av stiftelserna är skrivna på tidigt 1900-tal då hållbarhet inte var en fråga. *“Det är styrelsen som bestämmer vad vi ska tänka på när vi sköter kunders portföljer. Här är det många som famlar i mörkret...”* berättar Richard Andborn. Detta kan kopplas till CISL:s och UNEP FI:s rapport (2014) som har framhållt att finansiella tillsynsmyndigheter bör uppmuntra banker till mer investeringar i

gröna tillgångar och andra miljömässigt hållbara ekonomiska aktiviteter genom förändring av regelverk som styr banksektorn. Samma idé stöds av Jeucken och Bouma (1999) vilka menar att staten skall gå in och tillsammans med banken för att skapa en miljöpolicy för samhället.

Else Ingeborn instämmer med de andra respondenterna och berättar om Fair Finance Guides lista där SEB ligger högst jämfört andra svenska banker i deras hållbarhetsarbete inom investering. Hon har påpekat att även om banken har 42 % av 100 möjliga, kommer de aldrig att få alla 100 på grund av sekretesskrav och att banken kommer bli nöjd med 60-65 %. Transparens eller öppenhet är en av Scholtens (2009) parametrar som han anser visar på bankens hållbarhetstillstånd och låter oss att värdera bankens hållbarhetsarbete.

6.2.3.2 Besparingar

SEB har Digikassa (SEB, 2015f) som en socialt ansvarsfull besparing i Estland. Därför har vi räknat med att SEB har socialt ansvarsfulla besparingar. Medan denna produkt finns bara i Estland vilket visar att produkter inom socialt ansvarsfulla besparingar kan vidareutvecklas hos SEB.

Det som SEB också gör på kontornivå är att lära kunder att tänka långsiktigt och spara till en buffert, pension och vikten av amorteringar. Detta då SEB har en vision att kunder ska ha ekonomisk frihet och trygghet. På detta sätt främjar SEB samhället inom området av socialt ansvarsfulla besparingar och stödjer sin legitimitet enligt Lindblom (1994) genom att använda en av fyra strategier, att man arbetar för att förändra intressenternas inställning/åsikter om händelsen som ägt rum.

6.2.3.3 Finansiering

När det gäller finansiering genom kreditgivning av projekt och investeringar så berättar våra respondenter att det finns hållbarhetskrav att följa. Det finns dock inga direkta nyckeltal företaget ska uppfylla såsom det finns i den finansiella analysen av projektet. Miljöchef, Jonas Solehav, berättar att dessa hållbarhetskrav styrs av den hållbarhetspolicy, miljöpolicy och human rights policy vilka alla påverkar vilka man lånar ut till. Utöver detta finns det positions statements och branshpolicyer *“som ser olika ut för olika sektorer och i dessa ställer vi upp en lägstanivå för verksamheterna som vi vill att de ska uppnå för att vi ska ge ut krediter”*, berättar Jonas Solehav.

Sekundärdata bekräftar att SEB har specifika policyer för några industribranscher såsom vapen och försvar (följs från augusti, 2014), skogsbruk, fossila bränslen, gruv- och metall, förnybar energi och sjöfart (SEB, 2015f). Medan SEB inte har uteslutit en hel bransch eller så är de inte transparenta med det. År 2009 påstod SEB att de har beslutat att utesluta företag som är involverade i (genom till exempel tillverkning eller försäljning) antipersonella landminor, klustervapen, samt kemiska och biologiska vapen (SEB, 2015i). Allt detta visar på att det sker en utveckling av hållbarhetskrav för finansiering (Scholtens, 2009), dock finns det också plats för fortsatt utveckling, exempelvis utveckling av nyckeltal och uteslutande av ohållbara sektorer.

Vid frågan om hållbarhetskrav inom finansiering eller kreditgivning, har flera respondenter berättat att de inte kan beröra vissa punkter på grund av banksekretess. På samma sätt kunde

detta märkas då SEB inte publicerar deras lånepolicy, så vi kunde inte undersöka om de har miljöriskhantering vid lånepolicyn eller ej. Detta leder till att det är svårare att analysera hur mycket banken har integrerat hållbarhet i sitt arbete inom detta område (Scholtens, 2009).

6.2.3.4 Mikrolån och miljörådgivning

SEB har inga mikrokrediter enligt deras hållbarhetsrapport 2014 (SEB, 2015f), medan det finns två fonder för mikrolån vilka lanserades år 2013 och 2014, som har räknats till andra hållbara produkter i Scholtens modell (2009).

Det berättas inte på SEB:s webbsida eller i deras hållbarhetsrapporter (SEB, 2015c) om miljörådgivning, därför räknas det inte till SEB:s hållbarhetsarbete.

Medan respondenterna har berättat att de ger råd till kunder exempelvis inom besparingar, där det förklarar hur det är viktigt att ha en buffert eller spara till en pension. Man ger också råd om att företag bör bli certifierade inom vissa hållbarhetsområden och man försöker påverka kunderna att bli mer hållbara.

Båda områdena är inte så utvecklade hos SEB, vilket betyder att hållbarhetsintegration ska eller bör utvecklas mer i SEB:s dagliga verksamhet (Scholtens, 2009).

6.2.3.5 Klimatprodukter

SEB har också hållbara produkter som är bra för miljön. Ett exempel är green car som miljöchefen Jonas Solehav berättar följande om *”vi har börjat med en ny typ av grön produkt i Baltikum också där kunden får lägre ränta om man leasar en bil som uppfyller vissa miljökrav”*. Ett annat exempel på klimatprodukter är SEB:s projekt med eco-renovation som man också gör i de baltiska länderna. Eco-renovation handlar om att SEB ger ut subventionerade lån för moderniseringar av energieffektiviteten i flerfamiljshus till en låg och fast ränta. Detta för att minska energiförbrukningen i hushållen och möjliggöra besparingar på elräkningar. Som vi har förstått så tas inte dessa produkter fram på grund av intressenternas påverkan utan mer för att själva visa att man ligger i framkant och att man har produkter färdiga innan kunderna efterfrågar det.

Flera av klimatprodukterna är inriktade mot Baltikum där SEB är stora. Vi anser dock att dessa produkter också kan ges ut till andra marknader där SEB agerar. Samtidigt säger flera av respondenterna att det hela tiden sker en utveckling av SEB:s produkter.

6.2.3.6 Andra hållbara produkter

Exempel på andra hållbara produkter är bland annat fonder för mikrolån. Dessa fonder investerar i mikrofinansieringsinstitut i både tillväxt och gränsmarknader över hela världen. Pengarna i dessa fonder går bland annat till mikrolån för fattiga småföretagare över hela jorden. *”Detta kan vara ett bra sätt att få avkastning och tjäna pengar samtidigt som pengarna används för ett bra och hållbart syfte”* berättar Jonas Solehav. Detta är ett bra exempel på vad hållbarhet handlar om enligt Elkingtons (1994) triple bottom line där produkten både är miljömässig, social och ekonomiskt hållbar.

6.2.4 Social conduct

Genom social conduct eller socialt beteende uppfyller banken interna och externa sociala åtagande (Scholtens, 2009). Inom social conduct finns det följande kanaler som SEB använder för att integrera hållbarhet i sin dagliga verksamhet.

6.2.4.1 Sponsring och samhällsengagemang

Att vara med och sponsra föreningar, sociala projekt och event är ett sätt att använda hållbarhetsarbete för att bygga starkare kundrelationer och ge god publicitet till varumärket enligt Bebbington et al. (2008) vilket kommer förbättra ryktet. Detta ökar chanserna till att med tiden få en ökad lönsamhet. SEB är med i många sociala projekt, exempelvis Mentor och Mitt liv.

Richard Andborn berättar att SEB samarbetar med Göteborgs symfoniorkester för att barn ifrån svåra förhållanden ska lära sig att spela ett instrument och lära sig att ingå i ett team med allt vad det innebär med krav och respekt. Carina Larsson berättar också att man är med och sponsrar idrottsföreningar och event som har sunda värderingar. Allt detta är exempel på aktiviteter som ger starkare kundrelationer och som ger ett starkare varumärke för banken.

6.2.4.2 Utbildning

Gällande utbildning så berättar de flesta av våra respondenter hur SEB är ute och tar samhällsansvar genom utbildningar av olika slag. Man berättar att man har frivilliga mentorprogram där anställda på SEB hjälper gymnasier och högstadieungdomar med stöd, tips och vägledning om framtida planer och val. Richard Andborn och Thomas Skog berättar också att man har föräldrautbildningar där man lär ut och diskuterar synen på droger, uppfostran och utanförskap med föräldrarna. Detta kan ses både som volontärarbete eller utbildning där SEB sår ut sina värderingar gällande hållbarhet. Denna typ av samhällsengagemang gör att varumärket SEB blir allt starkare samtidigt som det gynnar kundrelationer över sikt.

Det finns även interna hållbarhetsutbildningar inom SEB. Jonas Solehav berättar att man har skraddarsydd utbildningar beroende vad det finns för behov och vilken tjänst det är. *“Man har inte samma behov inom finance som inom human rights”*. Samtidigt finns det interna utbildningar över SEB:s intranät där det anställda får ta itu med komplexa hållbarhetsfrågor som man sedan går igenom. Anneli Adler och Marie Norberg berättar att det finns en hållbarhetskonferens varje år som alla anställda kan gå på, där man går igenom SEB:s hållbarhetsarbete. För nyrekryterad personal finns en *“onboardingprocess”* där en del av den processen är hållbarhet medan andra är rutiner, beteende, värderingar och allmän kunskap om banken.

6.2.4.3 Affärsetik, jämlikhet och mångfald

SEB har en etikpolicy (SEB, 2015I) för att visa på sin affärsetik. Policyn framhäver att SEB:s grundläggande värderingar som är professionalism, engagemang, ömsesidig respekt och kontinuitet. Detta visar på att SEB har externa åtaganden.

En av principerna som SEB håller sig vid är jämlikhet och mångfald (SEB, 2015I) vilket bevisar interna åtaganden.

6.3 Faktorer som spelar störst roll bakom hållbarhetsintegrationen i SEB

Vid frågan om faktorer som påverkar bankens hållbarhetsarbete inom investeringar, berättar Anneli Adler, distriktschef, att intressenter och främst kunder påverkar arbetet inom placeringsområdet mycket. Därför erbjuder SEB fonder med större moralisk och etisk vikt. Vilket också Jeucken och Bouma beskriver (1999) som krafter som driver banker att bredda sitt utbud som ett svar på kundernas krav.

Att kunder efterfrågar vissa hållbara fonder pressar SEB ännu mer att göra speciella lösningar för kundens behov. Borglund et al. (2008) anser att företaget bör ta kundernas krav och behov i beaktning för att inte riskera att mista kunderna, vilket vi anser att SEB gör i detta fall.

Samtidigt finns det säkerligen en tanke om att man på SEB vill upprätthålla sin legitimitet och i slutändan efterfrågan på sina produkter då företagets sociala och etiska värderingar bör överensstämma med samhällets enligt Deegan och Unermans (2005) publikation.

Att man tar ett ställningstagande socialt, miljömässigt och ekonomiskt är enligt Bebbington et al. (2008) en av de fem faktorerna för att få ett gott rykte hos omvärlden och minska ryktesrisken. Samtidigt berättar flera av våra respondenter om vikten av att kunna stå för sina affärer. Kontorschef, Carina Larsson, klargör att man tackar nej till företag som ligger i gråzonen, detta då med utgångspunkten att *“står affären på löpsedeln ska vi kunna stå för den”*. Samma sak menar Client executive och förklarar att banken kontrollerar ryktesrisken för att minimera den och inte vara rädda för att få ett dåligt rykte genom företag SEB finansierar. Denna typ av ryktesrisk är en av de tre riskerna som Thompson och Cowton (2004) pekar ut vilken banker hanterar när de integrerar hållbarhet vid affärsbeslut, exempelvis kreditgivning.

SEB:s klimatprodukter anser vi uppfylla tre av Bebbington et al (2008) faktorer för att få ett gott rykte i omvärlden. Dessa är att man gör en att man tar ett socialt, etiskt och miljömässigt ställningstagande genom att visa på att kunden får en bättre affär om den gör en motprestation som gynnar miljön. Men också att företagets produkter håller en hög kvalitet och med bra produkter, en trygg och långsiktig kundrelation och ett gott rykte ökar chanserna för banken att göra en finansiell prestation.

Som undersökningen visar har SEB olika utbildningar för sina medarbetare inom hållbarhet. I en omvärld där det är allt lättare att få tag på information och där gemene man blir allt kunnigare och intresserade av hållbarhetsfrågor så är det viktigt med en välutbildad personal. En välutbildad personal inom hållbarhet ökar chanserna till konkurrensfördelar och i slutändan till långsiktiga och hållbara kundrelationer anser Borglund et al. (2008). En mer välutbildad och kvalificerad personal är också en av faktorerna som Bebbington et al. (2008) anser är ett sätt för företag att förbättra varumärket och ryktet hos omvärlden.

Angående intressenter som faktor vilket påverkar integrationen av hållbarhetsarbete på SEB, berättar miljöchefen, Jonas Solehav, att *“Intressenterna styr vårt arbete”* och att man använder sig av intressentanalyser för att ta reda på vad kunder, lagstiftare och andra intressenter tycker om SEB:s hållbarhetsarbete inom olika områden och hur det kan utvecklas. Intressentanalysen tar också upp vad som kan tänkas efterfrågas i framtiden vilket

gör att den ligger till grund för att hållbarhetsarbetet ska klara av intressenternas krav. Detta resonemang är något Ljungdahl (1999) tar upp då han anser att företagsledningen bör ta reda på vad intressenter tycker är viktigt och efterfrågar för att på så sätt kunna urskilja vad som ska kommuniceras ut. Detta kan också vara ett sätt att förbättra sina relationer med kunderna då de ser att man tar deras åsikter i beaktning.

Kapitel 7: Slutsats

I detta kapitel kommer våra slutsatser att presenteras och utifrån analyskapitlet. Detta för att slutligen ge förslag på fortsatt forskning

Genom att analysera SEB enligt Scholtens modell kan vi märka samma tendens som Scholtens kommit fram till nämligen att det finns en betydlig utveckling i hållbarhetsarbetet inom banksektorn. Utifrån parametrarna i Scholtens modell, används 20 av 29 kanaler för att integrera hållbarhet i SEB:s dagliga verksamhet.

SEB redovisar sitt hållbarhetsarbete enligt GRI och följer alla hållbarhetsinitiativ från Scholtens första grupp utom "Who Cares Wins". Dock saknar banken ett miljöledningssystem. Vi anser att detta visar på att SEB redan agerar på ett socialt ansvarsfullt sätt men det finns plats till förbättring.

Från den andra gruppen uppfyller SEB hälften av Scholtens parametrar. Banken integrerar hållbarhet genom miljöpolicy, stöd till en hållbar leverantörskedja, öppenhet i sin direkta miljöpåverkan och redovisning av sina kvantitativa mål och resultat. Dock har SEB inte uteslutit en hel bransch och följer inte riktlinjer såsom Världsbankens och OECD:s riktlinjer för miljöriskhantering. Allt detta tyder på att banken tar hand om miljöfrågor, däremot kan SEB göra det i större utsträckning.

Från den tredje gruppen uppfyller SEB sådana parametrar som socialt ansvarsfulla investeringar och besparingar, hållbar finansiering, klimatprodukter och andra hållbara produkter, exempelvis fonder för mikrolån, sponsring, utbildning och samhällsengagemang.

Ungefär 15 % av SEB:s fonder är hållbarhetsorienterade och det sker utveckling hela tiden. Vi anser att om finansiella tillsynsmyndigheter skulle uppmuntra banker till mer investeringar i gröna tillgångar och andra miljömässigt hållbara ekonomiska aktiviteter genom förändring av regelverk, så skulle det stödja SEB:s och andra bankers arbete inom hållbarhetsintegrering vid investering och andra former av verksamhet.

Ett problem som har uppstått är att det är svårt att värdera bankens hållbarhetsarbete på grund av banksekretess. Detta leder till att SEB:s hållbarhetsarbete möjligtvis har värderats lägre än vad det faktiskt är.

Vid hållbarhetskrav inom finansiering är SEB inte så transparent utan man får endast tillgång till deras olika policyer som de följer. Respondenterna har berättat att det inte finns några direkta nyckeltal inom hållbarhet som företaget ska uppfylla för att bli finansierad. Dock har de påpekat att man tror att sådana nyckeltal kommer att introduceras i framtiden.

Kanaler inom hållbara produkter som vi anser kan utvecklas och breddas mer är socialt ansvarsfulla besparingar, klimatprodukter för att mest av dem finns i Baltikum samt miljörådgivning och mikrolån.

Resultatet har visat att SEB har olika utbildningar och projekt inom hållbarhetsarbete, har affärsetik samt tar hand om jämlikhets- och mångfaldsfrågor. Dock begreppet hållbarhet är oklart för många respondenter. Detta beroende på att hållbarhetsbegreppet förändras hela tiden vilket leder till att personalen kan ha utdaterad kunskap även om banken har kontinuerliga utbildningar gällande hållbarhet. Så vi anser att eftersom hållbarhetsbegreppet är under kontinuerlig förändring så måste alla medarbetare i SEB också kontinuerligt utbildas inom hållbarhet och hållbarhetsarbete. Detta för att banken ska kunna utveckla och erbjuda de produkter som kunder och samhället kräver.

Vi har märkt att yttre faktorer påverkar stora delar av SEB:s hållbarhetsarbete. Dels påverkas det av vad intressenterna efterfrågar och ställer för krav men också påverkas det av att SEB vill åstadkomma legitimitet hos omvärlden. Vi har också kommit fram till att ryktesrisken påverkar aktiviteterna då företagets varumärke och rykte står på spel. När det gäller bankens sponsring och samhällsengagemang blir resultatet av detta att man får ett gott rykte i omvärlden även om våra respondenter förklarar att detta inte är baktanken med det. Alla dessa faktorer hänger ihop eller går in på varandras områden. Vi har dock kommit fram till att det är intressenterna som är den faktor som påverkar SEB:s hållbarhetsarbete mest. Detta grundar vi på att det flesta av respondenterna förklarar att man på deras avdelning försöker ta fram hållbara produkter som efterfrågas av dess kunder och att man hela tiden vill ligga före med nya hållbara produkter innan det efterfrågas för att få en konkurrensfördel.

För att fortsätta utvecklingen av hållbarhetsarbetet krävs en lyhördhet mot omvärlden samtidigt som man integrerar det varje del i arbetet. SEB:s miljöchef Jonas Solehav sammanfattar det bra, att *“SEB:s hållbarhetsarbete bör utvecklas genom att man säkerställer integrationen av de olika hållbarhetsaspekterna i varje del av banken och i varje relevant beslutsprocess”*.

7.1 Förslag till fortsatt forskning

Förslag till vidare forskning är att analysera rankning på listor och utmärkelser påverkan på bankernas arbete inom hållbarhetsämnet för att ta reda på hur viktigt det är för banker att vara rankat högt på listan eller att synas genom att man får utmärkelser.

Flera av respondenterna tror att det i framtiden kommer uppkomma hållbarhetskrav med nyckeltal som ska uppfyllas. Vidare hade det varit intressant att göra en analys över dessa nyckeltal och hur banker följer upp att det fortsättningsvis uppfylls.

Referenslista

- Akisik, O. & Gal, G. (2014). Financial performance and reviews of corporate social responsibility reports. *J Manag Control*. Vol 25, s 259–288. doi: 10.1007/s00187-014-0198-2
- Banks for international settlements. (2011). *International regulatory framework for banks (Basel III)*. Hämtad 2015-05-07, från <http://www.bis.org/bcbs/basel3.htm?m=3%7C14%7C572>
- Bebbington, J, Larrington, C & Moneva J. M. (2008) Corporate social reporting and reputation risk management, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 21(5), 337-361.
- Borglund, T., De Geer, H. & Hallvarsson, M. (2008). *Värdeskapande CSR: hur företag tar socialt ansvar*. (1. uppl.) Stockholm: Norstedts akademiska förlag.
- Brown, H., de Jong, M., & Levy, D. (2009). Building institutions based on information disclosure: Lessons from GRI's sustainability reporting. *Journal of Cleaner Production*, 17(6), 571–580. doi:10.1016/j.jclepro.2008.12.009
- Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. (2., [rev.] uppl.) Stockholm: Liber.
- Carnevale, C. & Mazzuca, M. (2014). Sustainability report and bank valuation: evidence from European stock markets. *Business Ethics: A European Review*, 23(1), 69–90. doi: 10.1111/beer.12038
- CISL & UNEP FI (2014). *Stability and Sustainability in Banking Reform: Are Environmental Risks Missing in Basel III?*
- Clarkson, M.B.E., (1995). A stakeholder framework for analyzing and Evaluating corporate social performance. *Academy of Management Review*, 20 (1), 92-117.
- Deega, C. & Unerman, J. (2005). *Financial accounting theory*, Maidenhead: Mc Graw-Hill Education.
- Eriksson, L.T. & Wiedersheim-Paul, F. (2011). *Att utreda, forska och rapportera*. Johanneshov: TPB.
- Fair Finance Guide (2015). *Så höga krav ställer bankerna*. Hämtad 2015-04-02, från <http://fairfinanceguide.se/>
- Freeman, R.E. (1984). *Strategic management: a stakeholder approach*. Boston [Mass.]: Pitman.
- GRI (2015a). *About GRI*. Hämtad 2015-05-08, från <https://www.globalreporting.org/information/about-gri/Pages/default.aspx>
- GRI (2015b). *Frequently Asked Questions*. Hämtad 2015-05-08, från <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/G4-FAQ.pdf>
- Jeucken, M. (2001). *Sustainable finance and banking: the financial sector and the future of the planet*. London: Earthscan.
- Jeucken, M. (red.) (2004). *Sustainability in finance: banking on the planet*. Delft: Eburon.
- Jeucken, M. & Bouma J.J. (1999). GMI 27. The changing Environment of Banks. *Greener Management International*, 27, 21-35.

- Lindblom, C.K. (1994). The implications of of organizational legitimacy for corporate performance and disclosure. *Critical perspectives of accounting conference*. New York.
- Ljungdahl F. (1999). *Utveckling av miljöredovisning i svenska börsbolag: praxis, begrepp, orsaker*. Diss. Lund : Univ..Lund.
- Principles for Responsible Investment (2015). *The Six Principles*. Hämtad 2015-05-19. Tillgänglig på: <http://www.unpri.org/about-pri/the-six-principles/>
- Randhawa Bergmark, R. & Norbergh, E. (2015, 12 mars). Barn producerar kläder åt H&M. *SVT Nyheter*. Hämtad 2015-04-22, från <http://www.svt.se/nyheter/lalalalal>
- Riksbanken (2011, 30 september). Den nya bankregleringen Basel III. *Sveriges Riksbank*. Hämtad 2015-05-07, från <http://www.riksbank.se/sv/Finansiell-stabilitet/Finansiella-regelverk/Aktuella-regleringsforandringar/Den-nya-bankregleringen-Basel-III/>
- Scholtens, B. (2009). Corporate Social Responsibility in the International Banking Industry. *Journal of Business Ethics*, 86, 159-175. doi:10.1007/s10551-008-9841-x.
- SEB (2015a). *Våra kunder*. Hämtad 2015-04-22, från <http://sebgroup.com/sv/om-seb/vilka-vi-ar/vara-kunder>
- SEB (2015b). *Hållbarhet*. Hämtad 2015-04-22, från <http://sebgroup.com/sv/om-seb/hallbarhet>
- SEB (2015c). *Hållbarhetsrapporter*. Hämtad 2015-05-18 tillgänglig på: <http://sebgroup.com/about-seb/sustainability/how-we-work/annual-reporting>
- SEB (2015d). *Årsredovisning 1997*. Hämtad 2015-05-18. Tillgänglig på: http://sebgroup.com/siteassets/investor_relations1/annual_reports/annual_report_1997.pdf
- SEB (2015e). *Initiativ som styr vårt arbete*. Hämtad 2015-05-18. Tillgänglig på: <http://sebgroup.com/sv/om-seb/hallbarhet/sa-har-arbetar-vi/initiativ-som-styr-vart-arbete>
- SEB (2015f). *Hållbarhetsrapport 2014*. Hämtad 2015-05-18. Tillgänglig på: http://sebgroup.com/siteassets/om_seb/hallbarhet/arl原因_rapportering/2014/hallbarhetsrapport_2014.pdf
- SEB (2015g). *Code of Conduct to Suppliers for SEB Group*. Hämtad 2015-05-19. Tillgänglig på: http://sebgroup.com/siteassets/about_seb1/sustainability/code_of_conduct_for_suppliers_to_seb_group.pdf
- SEB (2015h). *CS Factbook. Corporate Sustainability Report 2013*. Hämtad 2015-05-19. Tillgänglig på: http://sebgroup.com/siteassets/about_seb1/sustainability/reporting_package/2013/seb_cs_factbook_2013.pdf
- SEB (2015i). *Arms and Defence. Sector Policy*. Hämtad 2015-05-19. Tillgänglig på: http://sebgroup.com/siteassets/about_seb1/sustainability/sustainability_governance/policies/sector_policy_arms_and_defence.pdf
- SEB (2015j). *Ansvarsfullt och aktivt ägande*. Hämtad 2015-05-19. Tillgänglig på: <http://sebgroup.com/sv/om-seb/vilka-vi-ar/var-roll-i-samhallet/ansvarsfullt-och-aktivt-agande>

- SEB (2015k). *Några av våra samarbeten*. Hämtad 2015-05-19. Tillgänglig på: <http://sebgroup.com/sv/om-seb/sponsring/vart-sponsorskap/nagra-av-vara-samarbeten>
- SEB (2015l). *Ethics Policy for the SEB Group*. Hämtad 2015-05-19. Tillgänglig på: http://sebgroup.com/siteassets/about_seb1/sustainability/sustainability_governance/policies/ethics_policy.pdf
- Stephens C., Skinner C. (2013). Banks for a better planet? The challenge of sustainable social and environmental development and the emerging response of the banking sector. *Environmental Development*, 5, 175-179.
- Thompson, P. & Cowton, C.J. (2004). Bringing the environment into bank lending: implications for environmental reporting. *The British Accounting Review*, 36, 197-218. doi:10.1016/j.bar.2003.11.005.
- Ullmann, A. (1985). Data in search of a theory: A critical examination of the relationships among social performance, social disclosure, and economic performance of US firms, *Academy of Management Review*, 10 (3), 540-557.
- United Nations Environment Program Finance Initiative (2015). *UNEP FI Membership around the world*. Hämtad 2015-04-05, från [http://www.unepfi.org/signatories/?tx_phpadd_pi1\[sortby\]=country](http://www.unepfi.org/signatories/?tx_phpadd_pi1[sortby]=country)
- United Nations Environment Program Finance Initiative (2015). *UNEP Statement of Commitment by Financial Institutions (FI) on Sustainable Development*. Hämtad 2015-04-05, från <http://www.unepfi.org/about/statements/statement/>
- United Nations Global Compact (2015a). *Participants & Stakeholders*. Hämtad 2015-05-28, från <https://www.unglobalcompact.org/ParticipantsAndStakeholders/index.html>
- United Nations Global Compact (2015b). *The Ten Principles*. Hämtad 2015-05-08, från <https://www.unglobalcompact.org/AboutTheGC/TheTenPrinciples/index.html>
- World Commission on Environment and Development (1987). *Our common future*. [Nairobi]: [United Nations Environment Programme].

Appendix 1

Intervjuguide

Bakgrund

- Vad heter du?
- Vad arbetar du som?
- Hur länge har du arbetat som detta?

Hållbarhet

- Vad är hållbarhet för er på SEB?
- Hur ser du på er banks ansvar i samhället ur ett hållbarhetsperspektiv?
- Vilket är det största hållbarhetsutmaningarna för er?
- Har hållbarhetsarbetet förändrats under din tid på SEB?
- Hur tror ni att hållbarhetsarbetet kommer se ut i framtiden, dvs hur hållbarhetsarbetet kan komma ändras på SEB enligt er?

Social conduct

- Hur integreras medarbetarna i ert hållbarhetsarbete? Använder ni er av utbildningar? Hur ofta? Har ni uppföljning?
- Hur integreras ny rekryterad personal i hållbarhetsarbetet?
- Hur får ni medarbetarna att följa era hållbarhetsmål?
- Hur ser ni på era intressenters påverkan av ert hållbarhetsarbete? Tror ni att detta tryck utifrån kommer öka i framtiden och hur ska ni tackla de?

Finansiella produkter

- Har ni hållbarhetskrav på de företag som lånar pengar av er/investerar i/ sätter fonder i? Och hur ser dessa krav ut? Exempelvis, har ni några nyckeltal för att värdera hur hållbart projektet eller företaget är som ska finansieras? Vem bestämmer dessa krav om de finns?
- Gäller dessa hållbarhetskrav på alla företag eller skiljer det sig åt? Behöver det vara en viss storlek på företagen? Följer även små lokala kontor dessa ramar?
- Har varje kreditgivare ett eget ansvar att följa detta eller övervakar någon deras beslut?
- Följer kreditgivarna upp att företagen fortsätter följa hållbarhetskraven?
- Finns det något mål med det gröna produkterna, exempelvis andel av alla lån som måste vara mikrolån eller något liknade?
- Utifrån hållbarhetsämnet, tycker ni att det finns något som ni vill lägga till eller berätta för oss mer? Något som vi glömt ta upp?

Appendix 2

Grupp	#	Indikator	Operationalisering	Källa	SEB
1. Etiska regler, hållbarhetsrapportering, och miljöledningssystem	1	Hållbarhetsrapport	Året för första rapporten; ja (1) eller nej (0)	SEB:s webbsida	JA, 2007
	2	ICC Business Charter Sustainable	Infördes (ja/nej)	SEB:s webbsida, ICC, hållbarhetsrapporter	JA
	3	UNEP FI	Infördes (ja/nej)	unepfi.org och unePRI.org	JA
	4	Equator Principles	Infördes (ja/nej)	equatorprinciples.com	JA
	5	Global Compact	Infördes (ja/nej)	unglobalcompact.org	JA
	6	”Who Cares Wins”	Deltog i publikationen (ja/nej)	Who Cares Wins statement unepglobalcompact.org	NEJ
	7	Certifierat miljöledningssystem	EMAS	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	NEJ
	8	Certifierat miljöledningssystem	ISO 14001	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	NEJ
2. Miljöledning (environmental management)	9	Miljöpolicy	Miljöpolicyer (ja/nej)	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	10	Supply chain management	Policyer för hållbarhet (ja/nej)	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	11	Kvantitativ miljölednings mål	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	12	Öppenhet av miljöprestanda	Kvantitativ eller kvalitativ	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	13	Miljöriskhantering i utlåningspolicyn	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	N/A
	14	Uteslutande av specifika sektorer	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	NEJ
	15	Världsbankens riktlinjer för	Infördes (ja/nej)	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	NEJ

		miljöriskhantering			
	16	OECD riktlinjer för miljöriskhantering	Infördes (ja/nej)	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	NEJ
3. Hållbara finansiella produkter	17	Socialt ansvarsfulla investeringar	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	18	Socialt ansvarsfulla besparingar	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	19	Hållbar finansiering	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	20	Mikrolån	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	NEJ
	21	Miljörådgivning	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	NEJ
	22	Klimatprodukter	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	23	Andra hållbarhetsprodukter	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
4. Socialt beteende (social conduct)	24	Sponsring	Sponsring av samhällsaktiviteter, andra icke-statliga organisationer	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	25	Samhällsengagemang	Donationer och volontärarbete	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	26	Utbildning	Ja/nej		JA
	27	Mångfald och möjligheter	Ja/nej		JA
	28	Återkoppling från anställda	Ja/nej	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA
	29	Affärsetik	Uppförandekod (ja/nej)	SEB:s webbsida och hållbarhetsrapporter	JA